

ผลการใช้เบียร์รกรเพื่อเพิ่มพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียน
ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

โดย

นางอาภา บ้านไกรทอง

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาพิเศษ

ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2549

ISBN 974-11-5754-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**THE EFFECT OF USING TOKEN ECONOMY
TO INCREASE SEATING BEHAVIORS IN THE CLASSROOM
OF A HEARING IMPAIRED STUDENT**

By

Apa Bangkratong

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

A Master's Report Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF EDUCATION

Department of Psychology and Guidance

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2006

ISBN 974-11-5754-1

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้สารนิพนธ์เรื่อง “ผลการใช้เบียร์รลดกร เพื่อเพิ่มพฤติกรรมการนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน” เสนอโดย นางอาภา บ้านไกรทอง เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาพิเศษ

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะตั้งกูร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ผู้ควบคุมสารนิพนธ์

รองศาสตราจารย์นันทิกา เข้มสรวล

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์
คณะกรรมการตรวจสอบสารนิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.กานดา พุ่มพุด)

...../...../.....

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์นันทิกา เข้มสรวล)

...../...../.....

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวีร์รัตน์ บุรณวัฒน์)

...../...../.....

K 46261334 : สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาพิเศษ

คำสำคัญ : เบี้ยอรรถกร / พฤติกรรมนั่งอยู่กับที่

อาภา บ้านไกรทอง : ผลการใช้เบี้ยอรรถกรเพื่อเพิ่มพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน (THE EFFECT OF USING TOKEN ECONOMY TO INCREASE SEATING BEHAVIORS IN THE CLASSROOM OF A HEARING IMPAIRED STUDENT). อาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์ : รศ. นันทิกา เข้มสรวล. 50 หน้า. ISBN 974-11-5754-1.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้เบี้ยอรรถกรเพื่อเพิ่มพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2548 เพศชาย อายุ 14 ปี โรงเรียนโสตศึกษาทุ่งมหาเมฆ กรุงเทพมหานคร คัดเลือกนักเรียน โดยใช้แบบสำรวจพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนในชั้นเรียน สัมภาษณ์ครูประจำชั้นรวมถึงการสังเกตพฤติกรรมโดยผู้วิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสังเกตพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียน รูปแบบการทดลองเป็นรายกรณี (Single Subject Design) แบบ A B A Design การทดลองทำในชั่วโมงวิชาวิทยาศาสตร์ สัปดาห์ละ 4 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที

ผลการวิจัยพบว่า การใช้เบี้ยอรรถกรสามารถเพิ่มพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินได้ และผู้วิจัยสังเกตพบว่านักเรียนมีพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่ตั้งใจเรียนได้นานขึ้นและมองครูขณะสอนเพิ่มขึ้น

ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2549
ลายมือชื่อนักศึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์

K46261334 : MAJOR : SPECIAL EDUCATION PSYCHOLOGY

KEY WORD : THE TOKEN ECONOMY / THE SEATING BEHAVIOR

APA BANKAITONG : THE EFFECT OF USING TOKEN ECONOMY TO INCREASE SEATING BEHAVIORS IN THE CLASSROOM OF A HEARING IMPAIRED STUDENT. MASTER'S REPORT ADVISOR : ASSOC. PROF. NANTIGA YAMSRUAL. 50 pp. ISBN 974-11-5754-1.

The purpose of this research was to study the effect of using token economy to increase the seating behaviors of a hearing impaired student. The subject was a fourteen years old hearing impaired boy selected by The classroom teacher. Instrument was a getting out of seat behaviors form. The single subject design study was conducted in thirty minutes science class, four times a week which in four week periods.

The finding showed that the token economy could increase the seating behavior of the hearing impaired student. Additionally, the subject increasingly had more appropriate seating behaviors and paid attention to science lesson longer.

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

Department of Psychology and Guidance Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2006

Student's signature

Master's Report Advisors' signature

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยเพราะได้รับความกรุณาอย่างสูงในการให้คำแนะนำ การปรึกษา ให้ข้อคิดและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จาก รองศาสตราจารย์นันทิกา แย้มสรวล อาจารย์ ดร.กานดา พุ่มพุ่ม และผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรรัตน์ บุรณวัฒน์ เป็นผลให้สารนิพนธ์ มีความถูกต้อง

ขอขอบคุณ คณาจารย์ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยศิลปากรที่กรุณา ให้ความรู้และคำปรึกษาด้วยดีตลอดมา

ขอขอบคุณสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษที่เห็นความสำคัญของการพัฒนาบุคลากร ทางการศึกษา ที่ให้โอกาสและสนับสนุนทุนการศึกษาแก่ผู้วิจัยตลอดหลักสูตร

ขอขอบคุณ นายมนูญ หวันท็อก ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียน โสตศึกษา หุ่นมหาเมฆที่กรุณาให้โอกาสผู้วิจัยได้รับทุนการศึกษาครั้งนี้ ตลอดจนเพื่อนครูทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา

ขอขอบคุณอาจารย์ชัยวัฒน์ ถุงเสน และอาจารย์พัชรินทร์ โกวิทนิธิกุล ที่ให้ความร่วมมือเป็นผู้ช่วยในการวิจัย ให้คำปรึกษา และให้ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งนี้สำเร็จ ได้ด้วยดี

ขอขอบคุณอาจารย์อุษา กลแกม อาจารย์ชัยวัฒน์ ถุงเสน และอาจารย์บุษยา บัวชื่น ที่กรุณาช่วยในการตรวจเครื่องมือแบบสังเกตพฤติกรรมลูกจากที่นั่ง ให้คำปรึกษา ข้อคิดเห็น เกี่ยวกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินทำให้การสร้างเครื่องมือสมบูรณ์

ผู้วิจัยขอระลึกถึงพระคุณของ คุณแม่กานดา ศรีสกุล และครอบครัวบ้านไกรทอง ผู้อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของผู้วิจัย ที่ให้ความรัก ความห่วงใย ตลอดจนให้การช่วยเหลือทางด้าน ทุนทรัพย์ในการศึกษาแก่ผู้วิจัยโดยตลอด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ปัญหาในการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	4
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม.....	7
ทฤษฎีการเรียนรู้และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม.....	7
ความหมายการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม.....	9
ลักษณะของการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม.....	9
แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน	13
ความหมายของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน.....	13
ลักษณะและปัญหาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน	14
พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน.....	15
แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกร.....	17
ความหมายของเบี้ยอรรถกร.....	17
หลักการใช้เบี้ยอรรถกรให้มีประสิทธิภาพ.....	18
หลักในการให้การเสริมแรงทางบวกอย่างมีประสิทธิภาพ.....	19
ข้อดีของเทคนิคการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกร.....	20
ประโยชน์ของการสะสมเบี้ยอรรถกร.....	21
ข้อควรพิจารณาในการใช้เทคนิคการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกร.....	21

บทที่	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมแรงด้วยเบียร์รถกร.....	22
3 วิธีดำเนินการวิจัย	25
ตัวอย่างที่ใช้ศึกษา	25
แบบแผนการวิจัย.....	26
ตัวแปรที่ศึกษา	26
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	26
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ.....	27
การใช้เบียร์รถกร.....	28
การดำเนินการทดลอง.....	29
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	30
เกณฑ์การประเมินและแปลความหมายพฤติกรรมนั้งอยู่กับที่.....	30
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	32
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	36
วัตถุประสงค์	36
ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	36
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	37
การดำเนินการทดลอง.....	37
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
สรุปผลการวิจัย.....	38
การอภิปรายผลของการวิจัย	39
ข้อเสนอแนะการวิจัย.....	41
บรรณานุกรม.....	42
ภาคผนวก.....	45
แบบสำรวจพฤติกรรมที่มีปัญหาทางพฤติกรรมในชั้นเรียน.....	46
แบบสัมภาษณ์ครูประจำชั้น.....	47
แบบสังเกตพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียน.....	48
แบบสำรวจสิ่งของที่นักเรียนต้องการ.....	49
ประวัติผู้วิจัย.....	50

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญแก่ประชาชนคนไทยทุกคน ดังจะเห็นได้จาก การให้โอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน แม้จะเป็นบุคคลที่ยากจนหรือบุคคลพิการก็ตาม ในปัจจุบันมีการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลพิการมุ่งเน้นการให้โอกาสทางการศึกษาเท่าเทียมกัน ทั้งการศึกษาในระบบนอกระบบ และตามอัธยาศัยต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยยึดหลักการศึกษ เพื่อปวงชนที่กำหนดไว้ อย่างชัดเจนในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปีที่รัฐจัดให้ทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” ประกอบกับมาตรา 30 วรรค 3 บัญญัติไว้ว่า “การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่อง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกาย หรือสุขภาพ สถานะของบุคคลจะกระทำมิได้” หมายถึงประชาชนคนไทยทุกคนมีสิทธิเสมอกันทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่ว่าบุคคลนั้นจะยากจนหรือสภาพร่างกายพิการ โดยรัฐต้องจัดสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และช่วยเหลือทางการศึกษาตามมาตรา 55 บัญญัติไว้ว่า “บุคคลพิการ หรือทุพพลภาพ มีสิทธิได้รับ สิ่งอำนวยความสะดวก อันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลือจากรัฐ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ” (กระทรวงศึกษาธิการ, คณะอนุกรรมการคัดแยกและจำแนกความพิการเพื่อการศึกษา 2547 :4-6)

ด้วยเหตุนี้กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีหน้าที่จัดการศึกษาแก่ประชาชนได้ให้ความสำคัญแก่นักเรียนพิการที่มีความบกพร่องประเภทต่าง ๆ 9 ประเภทความพิการอันได้แก่ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสายตา นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา นักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกายและสุขภาพ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางภาษาและการพูด นักเรียนที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรม อารมณ์ และสมาธิสั้น นักเรียนออทิสติก และนักเรียนที่มีความพิการซ้อน (กระทรวงศึกษาธิการ, คณะอนุกรรมการคัดแยกและจำแนกความพิการเพื่อการศึกษา 2547 :19-22) โดยจัดตั้งโรงเรียนพิการแต่ละประเภทขึ้นเพื่อจัดการศึกษาพิเศษสำหรับนักเรียนแต่ละประเภท

โรงเรียนโสตศึกษาทุ่งมหาเมฆเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เป็นนักเรียนที่สูญเสียการได้ยิน ซึ่งอาจเป็นเด็กหูตึงหรือหูหนวกก็ได้ เด็กหูตึง ได้แก่เด็กที่สูญเสียการได้ยินระหว่าง 26 – 89 เดซิเบล เด็กหูตึงสามารถได้ยินเสียงบ้างขึ้นอยู่กับ

ความสูญเสียการได้ยินมากน้อยเท่าไร ส่วนเด็กหูหนวกได้แก่เด็กที่สูญเสียการได้ยินตั้งแต่ 90 เดซิเบลขึ้นไป ไม่สามารถสื่อสารโดยการได้ยินเสียงพูดกับผู้อื่น ต้องใช้การสื่อสารด้วยการแสดงภาษาท่าทางธรรมชาติและแสดงท่าภาษามือ แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสูญเสีย การได้ยินของเด็กแต่ละบุคคลว่า เด็กสูญเสียการได้ยินอยู่ในระดับเกินกว่า 90 เดซิเบลขึ้นไป ไม่ได้ยินเสียงพูดในระดับเสียงพูดของคนปกติ (ผดุง อารยะวิญญู 2542:21-23) การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ว่า ได้กำหนดทิศทางการจัดการศึกษาให้เด็กพิการทุกกลุ่ม ตามมาตรา 8 มีความว่าการจัดการศึกษาเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิต สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน และมาตรา 22 มีความว่าหลักการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

จากการที่ผู้วิจัยเป็นครูสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ในโรงเรียนโสตศึกษาทุ่งมหาเมฆมาเป็นเวลานาน 16 ปี ผู้วิจัยพบเห็นนักเรียนมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาหลายประการที่สำคัญคือนักเรียนมีพฤติกรรมรบกวนในชั้นเรียน พฤติกรรมที่พบในชั้นเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ทำให้การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ราบรื่นไม่เป็นไปตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ นักเรียนมีพฤติกรรมรบกวนชั้นเรียนหลายอย่าง เช่น พฤติกรรมยื่นชะโงกตัวไปสะกิดเพื่อน ลูกยื่นหน้าหันหลังขวานเพื่อนคุยด้วยภาษามือ เดินออกนอกชั้นเรียน เดินไปเดินมาในชั้นเรียน ไม่สนใจเรียน การลุกจากที่นั่ง วิ่ง หรือเดินไปคุยกัน เล่นกัน แหย่กัน ชกต่อย แกล้งเพื่อน หรือทำให้เกิดเสียงดัง เช่น การกระแทบเท้า เคาะ โด๊ะ ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้เป็นปัญหาที่พบในชั้นเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินทั้งสิ้น (จากการสัมภาษณ์ครูประจำชั้น, ครูประจำวิชา) พฤติกรรมที่เป็นปัญหาส่งผลกระทบต่อตัวนักเรียนเอง ต่อครูผู้สอน และส่งผลกระทบต่อเพื่อนในชั้นเรียน ด้านปัญหาผลกระทบต่อตัวนักเรียนคือ นักเรียนไม่มองครูใช้ภาษามืออธิบายบทเรียน นักเรียนไม่เข้าใจกิจกรรมที่ครูให้ปฏิบัติการทดลอง อันก่อให้เกิดอันตรายจากสารเคมีและอุปกรณ์การเรียนเสียหาย ด้านปัญหาผลกระทบต่อตัวครูผู้สอนคือทำให้รบกวนสมาธิของครูในการสอน ทำให้การสอนของครูหยุดชะงัก ครูหยุดการสอนเพื่อนดักเตือนนักเรียน ทำให้เสียเวลากับการแก้ปัญหาและการจัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ ด้านปัญหาผลกระทบต่อเพื่อนคือ นักเรียนรบกวนการเรียนของเพื่อน นักเรียนขาดสมาธิหันมาสนใจนักเรียนคนที่มาสะกิดเพื่อนและชวนคุย ทำให้เพื่อนไม่เข้าใจบทเรียนและอาจเกิดปัญหาทะเลาะกันในขณะเรียน จากพฤติกรรมที่เป็นปัญหาดังกล่าวครูแต่ละคนมีวิธีการแก้ปัญหาหลายวิธี เช่น การตี ดูให้ยื่นหน้าชั้นเรียน ไล่ออกจากชั้นเรียน เชิญผู้ปกครองพบเพื่อให้ผู้ปกครองช่วยดักเตือน มีการให้รางวัล และการชมเชย การแก้ปัญหาด้วยวิธีการดังกล่าวเป็นการแก้ไขปัญหาลเฉพาะหน้า ไม่เป็นระบบ เพื่อหาทาง

แก้ปัญหาเช่นที่กล่าวมา นักปรับพฤติกรรมซึ่งได้ศึกษาเรื่องการเรียนรู้แบบการทดลองในห้องปฏิบัติการ โดยประยุกต์ทฤษฎี การเรียนรู้ เช่น ทฤษฎีการเรียนรู้แบบการกระทำของ สกินเนอร์ (Skinner 1954, อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต 2543:31-33) นำแนวทางปรับพฤติกรรมมาแก้ไขปัญหา และได้มีการบูรณาการความรู้ของนักจิตวิทยากลุ่มพฤติกรรมนิยมและนักปรับพฤติกรรม นำเครื่องมือการสังเกตพฤติกรรมมาใช้ในชั้นเรียนเพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เหล่านั้น โดยเน้นว่าการปรับพฤติกรรมของนักเรียนควรมีวิธีการที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนแต่ละบุคคลแต่ละประเภท ความพิการ แต่ละปัญหาพฤติกรรม

การใช้เบี้ยอรรถกร เป็นเทคนิคหนึ่งของการปรับพฤติกรรมที่ใช้เบี้ย ดาว คะแนนหรือบัตรสะสมคะแนนเป็นตัวเสริมแรง นักเรียนที่ถูกปรับพฤติกรรม สามารถนำเบี้ย ดาวที่สะสมไปแลกสิ่งเสริมแรงที่นักเรียนต้องการได้ตามจำนวนเบี้ยที่กำหนดให้แลกตามเงื่อนไข ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาจากงานวิจัยที่ผ่านมาดังนี้ พรรณทิพย์ แสงดี (2533 : บทคัดย่อ) ศึกษาผลของการใช้ เบี้ยอรรถกรกับการปรับสัณใหม่ เพื่อลดพฤติกรรมคุยกัน ในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านด้ามพริ้ว อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 3 คน ที่มีพฤติกรรมคุยกันในชั้นเรียน ผลการศึกษาพบว่า ความถี่พฤติกรรมคุยกันในชั้นเรียนหลังจากการใช้เบี้ยอรรถกรกับการปรับสัณใหม่ลดลงหรือต่ำกว่าก่อนการใช้เบี้ยอรรถกรกับการปรับสัณใหม่ และยุพิน โกสูงเนิน (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการใช้เทคนิคเบี้ยอรรถกร และเทคนิค การเสริมแรงทางสังคมต่อพฤติกรรมส่งการบ้านของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านท่าลี่ศรีสุขวิทยาปีการศึกษา 2545 ผลปรากฏว่าเบี้ยอรรถกร และการเสริมแรงทางสังคมมีผลต่อการเพิ่มพฤติกรรมส่งการบ้านของนักเรียนเพิ่มขึ้น และชุลีพร วรสวัสดิ์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการใช้เบี้ยอรรถกรต่อการมีวินัยในชั้นเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองแขวงยาว จังหวัดขอนแก่น ผลปรากฏว่า เบี้ยอรรถกรมีผลต่อการเพิ่มพฤติกรรมการมีวินัยในชั้นเรียนหลังการใช้เบี้ยอรรถกรสูงกว่า พฤติกรรมการมีวินัยในชั้นเรียนก่อนการใช้เบี้ยอรรถกร จากงานวิจัยดังกล่าวจะเห็นว่า การใช้เบี้ยอรรถกรเทคนิคการปรับพฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นการใช้เบี้ยอรรถกรน่าจะใช้ได้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเพราะไม่กระทบต่อการใช้ภาษามือและการใช้สายตาของนักเรียนด้วย

นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มีข้อจำกัดในการฟังดังนั้นหากนักเรียนแสดงพฤติกรรม เช่น ลุกจากที่นั่ง เดินไปเดินมาในชั้นเรียน เดินออกนอกชั้นเรียน ไม่สนใจการเรียน เดินไปคุยกับเพื่อน ยืนชะโงกตัวไปสะกิดชวนเพื่อนคุย ย่อมส่งผลกระทบต่อเรียนรู้และความเข้าใจในบทเรียนนั้น ๆ เพราะไม่สามารถใช้ตาในการสังเกตสิ่งต่าง ๆ และจดจำได้อย่างเต็มที่ จากการสังเกตนักเรียนเป้าหมายขณะที่กำลังเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ มักเกิดปัญหาการใช้เครื่องมือทดลอง สารเคมีที่

เป็นอันตราย เมื่อนักเรียนขาดความสนใจ ขาดความตั้งใจ ในการมองภาษามือที่ครูกำลังอธิบาย และมีพฤติกรรมดังกล่าวข้างต้น เป็นปัญหาที่จะเกิดอันตรายขณะที่ครูกำลังจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพราะอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุขณะครูทำการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ได้ จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ครูจึงจำเป็นต้องใช้วิธีการปรับพฤติกรรมเพื่อให้เด็กไม่หลุดจากที่นั่งและสนใจ ตั้งใจมองครูตลอดเวลาที่ครูอธิบายเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจ ศึกษาผลการใช้เบียร์รถเพื่อเพิ่มพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เพื่อประโยชน์ในการเรียนของนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลการใช้เบียร์รถเพื่อเพิ่มพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

ปัญหาในการวิจัย

การใช้เบียร์รถสามารถเพิ่มพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินได้หรือไม่

ขอบเขตการวิจัย

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

เด็กชายพงษ์ (นามสมมุติ) เพศชาย อายุ 14 ปี กำลังเรียนอยู่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หูข้างขวาและข้างซ้ายสูญเสีย การได้ยินระดับ 110 เดซิเบล เป็นนักเรียนที่สูญเสียการได้ยิน ประเภทหูหนวก

ประวัติการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ในการสอบปลายภาคเรียนที่ 1 วิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนเป้าหมายทำคะแนนได้ 5 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน

การสำรวจนักเรียนเป้าหมาย ได้ใช้แบบสำรวจพฤติกรรมที่มีปัญหาในชั้นเรียน โดยให้ครูประจำชั้น เขียนพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน และผู้วิจัยได้ทำการสังเกตพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยตนเอง

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น การใช้เบียร์รถ

ตัวแปรตาม พฤติกรรมนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. พฤติกรรมนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียน หมายถึง การที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีพฤติกรรมนั่งในที่นั่งประจำของตนเองในชั้นเรียนและตั้งใจเรียนด้วยการมองครูผู้อธิบายเนื้อหาใน วิชาวิทยาศาสตร์ โดยไม่แสดงพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนดังต่อไปนี้ ยืนชะโงกตัวไปสะกิดเพื่อน เดินไปคุยกับเพื่อน เดินไปเดินมาในชั้นเรียน และเดินออกนอกชั้นเรียน โดยไม่ขออนุญาต หรือลุกขึ้นยืนไม่ตั้งใจเรียนหันหน้าหันหลัง

2. เบี้ยอรรถกร หมายถึง การใช้ตัวเสริมแรงรูปดาวโดยมีข้อตกลงร่วมกับนักเรียนว่า ถ้านักเรียนนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนเป็นเวลา 30 นาที จะได้รับรูปดาวจำนวน 10 ดวง ซึ่งนักเรียนสามารถนำไปแลกสิ่งเสริมแรงที่นักเรียนต้องการหรือสะสมดาวเพื่อแลกสิ่งเสริมแรงที่ต้องการตามอัตราแลกเปลี่ยนเบี้ยอรรถกร ทั้งนี้ถ้านักเรียนไม่แสดงพฤติกรรมต่อไปนี้ในชั้นเรียน เช่น ยืนชะโงกตัวไปสะกิดเพื่อน เดินไปคุยกับเพื่อน เดินไปเดินมาในชั้นเรียน เดินออกนอกชั้นเรียน ลุกขึ้นหันหน้าหันหลังไม่ตั้งใจเรียน หรือหากยังคงแสดงพฤติกรรมเหล่านี้เพียงพฤติกรรมใด พฤติกรรมหนึ่ง นักเรียนจะได้รับรูปดาวที่สะสมมีจำนวนลดลงตามอัตราการแลกเปลี่ยนเบี้ยอรรถกรที่กำหนด

3. นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หมายถึง นักเรียนที่สูญเสียการได้ยินในระดับ 90 เดซิเบลขึ้นไป สำหรับการวิจัยครั้งนี้ นักเรียนเป้าหมายสูญเสียการได้ยิน 110 เดซิเบล ซึ่งไม่สามารถได้ยินเสียงพูด ต้องใช้ภาษาท่าทางธรรมชาติ ภาษามือ ในการสื่อสาร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบผลการเพิ่มพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยใช้เบี้ยอรรถกรอันเป็นประโยชน์ต่อครูในการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่นักเรียนแสดงออกในชั้นเรียน

2. เพื่อผลจากการศึกษาการใช้เบี้ยอรรถกรกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินช่วยลดพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนมาเป็นพฤติกรรม นั่งอยู่กับที่ ตั้งใจเรียน และมีสมาธิเพิ่มขึ้น

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการทบทวนเอกสารและผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่องการใช้
เบียร์รลดการเพิ่มพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ครั้งนี้ผู้วิจัย
ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และการปรับพฤติกรรม

1.1 ทฤษฎีการเรียนรู้และการปรับพฤติกรรม

1.2 ความหมายของการปรับพฤติกรรม

1.3 ลักษณะของการปรับพฤติกรรม

2. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

2.1 ลักษณะและปัญหาเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

2.2 พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

3. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเสริมแรงด้วยเบียร์รลด

3.1 ความหมายของเบียร์รลด

3.2 หลักการใช้เบียร์รลดให้มีประสิทธิภาพ

3.3 หลักในการให้การเสริมแรงทางบวกอย่างมีประสิทธิภาพ

3.4 ข้อดีของเทคนิคการเสริมแรงด้วยเบียร์รลด

3.5 ประโยชน์ของการสะสมเบียร์รลด

3.6 ข้อควรพิจารณาในการใช้เทคนิคการเสริมแรงด้วยเบียร์รลด

3.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมแรงด้วยเบียร์รลด

1. แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และการปรับพฤติกรรม

1.1 ทฤษฎีการเรียนรู้และการปรับพฤติกรรม

การปรับพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมในสภาพการณ์ทั่วไป นิยมนำทฤษฎีการเรียนรู้โดยการวางเงื่อนไขแบบการกระทำของสกินเนอร์ (Skinner, อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต 2543 :30-33) มาประยุกต์ใช้ สกินเนอร์เชื่อว่าพฤติกรรมส่วนใหญ่เกิดจากการเรียนรู้ หลักการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น ผู้เรียนต้องเป็นฝ่ายกระทำเอง มิใช่เกิดจากสิ่งเร้าภายนอกมากระตุ้น เช่น การที่หนูกินอาหาร เพราะหนูเป็นผู้กดคันจึงได้รับอาหาร นอกจากนี้ได้กล่าวถึงหลักพฤติกรรมของคนอยู่ภายใต้การควบคุมของผลการกระทำที่เคยรับ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ เงื่อนไขการเสริมแรง (Contingency of Reinforcement) ได้แก่ การได้รับสิ่งที่เราพอใจและเงื่อนไขการลงโทษ (Contingency of Punishment) ซึ่งหมายถึงการได้รับสิ่งที่ไม่พึงพอใจ และได้อธิบายเกี่ยวกับการเกิดพฤติกรรม คือ กฎแห่งผล (Law of Effect) ไว้ว่ามีการกระทำบ่อยครั้งที่เกิดขึ้นโดยไม่รู้ว่าจะไรคือสิ่งเร้าในกรณีที่ไม่ใช่เรื่องเกี่ยวกับการเรียนรู้ ถูกสร้างขึ้นระหว่างการตอบสนองกับการเสริมแรงมากกว่าความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง สาเหตุสำคัญทุกอย่างที่เกิดขึ้นในการเรียนรู้การวางเงื่อนไข ผลการกระทำคือ เมื่อการตอบสนองได้รับการเสริมแรงในการเรียนรู้แบบวางเงื่อนไขสิ่งเร้าการตอบสนองเกิดจากการที่มีสิ่งเร้าภายนอกมากระตุ้น และมีลักษณะเป็นไปโดยอัตโนมัติ แต่การเรียนรู้การวางเงื่อนไขผลกระทำ (Operant Conditioning) เราจะกระทำพฤติกรรมตอบสนองที่เกิดขึ้นโดยตนเอง ลงมือกระทำด้วยความตั้งใจ โดยคาดหวังผลอย่างใดอย่างหนึ่งที่เราต้องการ เช่น ได้รับการเสริมแรง ได้รับรางวัล หรือเพื่อหลีกเลี่ยงจากสิ่งที่ไม่พึงพอใจ พฤติกรรมแบบการวางเงื่อนไขการกระทำนี้เกิดขึ้นเป็นส่วนใหญ่ในชีวิตประจำวันของเราโดยที่ผลของพฤติกรรมจะเป็นเงื่อนไขควบคุมการแสดงออกของพฤติกรรมนั้นทำให้เกิดผลที่พึงพอใจตามมา ก็มีแนวโน้มว่าพฤติกรรมนั้นจะลดลงและหายไปที่สุดและชี้ให้เห็นว่าองค์ประกอบอยู่ 3 ประการในการวางเงื่อนไข แบบผลการกระทำคือ

1. บริบทหรือสถานการณ์ ที่ซึ่งเกิดการตอบสนองขึ้น หมายถึงสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในชั้นเรียน
2. พฤติกรรมการตอบสนองในสิ่งเร้าที่เราประสบอยู่ หมายถึงพฤติกรรมการนั่งอยู่กับที่มีพฤติกรรมตั้งใจเรียนไม่ลุกจากที่นั่ง
3. สิ่งที่ได้รับเมื่อกระทำพฤติกรรมตอบสนอง(ตัวเสริมแรง)หมายถึงเบ็ชอร์รถกร เมื่อมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ พฤติกรรมนั่งอยู่กับที่นักเรียนจะได้รับรูปดาวไว้แลกของรางวัลหรือ

สามารถเก็บสะสมรางวัลได้ตามเงื่อนไข สกินเนอร์ (Skinner, อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต 2543 : 31-33)

หลักการเรียนรู้ของทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำ เน้นการกระทำของผู้รับการทดลอง หรือผู้ที่เรียนรู้ มากกว่าสิ่งเร้าที่ผู้ทดลองหรือผู้สอนกำหนด กล่าวคือเมื่ออินทรีย์เกิดการเรียนรู้จากสิ่งเร้าใด สิ่งเร้าหนึ่งเราจะให้ผู้นั้นเลือกแสดงพฤติกรรมเอง โดยไม่บังคับหรือบอกแนวทางการเรียนรู้ เมื่อผู้นั้น เรียนรู้แล้วจึงเสริมแรง พฤติกรรมนั้น ๆ ทันที เพื่อให้เรียนรู้ว่าพฤติกรรมที่แสดงออกนั้นเป็นพฤติกรรมที่ พึงประสงค์ หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่ง ทฤษฎีการเรียนรู้การวางเงื่อนไขแบบการกระทำนั้นพฤติกรรมหรือ การตอบสนองจะขึ้นอยู่กับเสริมแรง (Reinforcement)

การเสริมแรง (Reinforcement) หมายถึง สิ่งเร้าใดที่ทำให้พฤติกรรมเกิดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น แล้ว มีแนวโน้มจะเกิดขึ้นอีก มีความคงทนถาวร เช่นการกดคันและจิกเป็นสีของนกพิราบได้ถูกต้อง ทุกครั้งเมื่อหิวหรือต้องการในการทดลองของ สกินเนอร์ ตัวเสริมแรง แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1. ตัวเสริมแรงทางบวก (Positive Reinforcer) หมายถึง สิ่งเร้าใดเมื่อนำมาใช้ ทำให้อัตราการตอบสนองเพิ่มมากขึ้น เช่นการให้รางวัล อาหาร คำชมเชย

2. ตัวเสริมแรงทางลบ (Negative Reinforcer) หมายถึง สิ่งเร้าใดเมื่อนำออกไปแล้ว ทำให้อัตราการตอบสนองเพิ่มมากขึ้น เช่น สิ่งเสียงดัง คำตำหนิ อากาศร้อน

การปรับพฤติกรรมด้วยการวางเงื่อนไข หลักที่ใช้ในเรื่องนี้เป็นหลักเกี่ยวกับการปลุกฝัง พฤติกรรมใหม่ให้แก่เด็ก คือเราจะใช้การเสริมแรงเป็นสิ่งควบคุมพฤติกรรม เช่น นักเรียนมีปัญหาไม่นั่งอยู่กับที่ ชอบเดินไปเดินมา ไม่ตั้งใจเรียน ครูอาจดำเนินการดังนี้ คือ ทุกครั้งที่เด็กลุกจากที่นั่งครูไม่ให้รางวัล แต่เมื่อนักเรียนนั่งอยู่กับที่ครูให้รางวัล จากหลักการนี้อาจกล่าวได้ว่าการเสริมแรงมีอิทธิพลช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ว่าเรามีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์เมื่อลุกจากเก้าอี้ และมีพฤติกรรมพึงประสงค์เมื่อนั่งอยู่กับที่

ในการปรับพฤติกรรมครั้งนี้เป็นการปลุกฝังพฤติกรรมการนั่งอยู่กับที่ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลักสำคัญในทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำของสกินเนอร์คือการควบคุม การตอบสนองได้ด้วยวิธีการเสริมแรง กล่าวคือผู้วิจัยจะให้เสริมแรงเฉพาะเมื่อมีการตอบสนองที่ต้องการ เพื่อให้กลายเป็นนิสัยติดตัวต่อไป ตัวอย่างคือ ให้นักเรียนนั่งอยู่กับที่ โดยไม่ลุกขึ้นจากเก้าอี้ ในเวลา 30 นาที นักเรียนนั่งอยู่กับที่ได้นาน 30 นาที โดยไม่มีการลุกจากที่นั่ง ผู้วิจัยให้รูปดาว เพื่อนำไปแลกรางวัลตามที่ต้องการหรือนำไปสะสมเพื่อแลกสิ่งที่ต้องการอย่างอื่นได้ตามอัตราการแลกเปลี่ยนตามตารางที่กำหนดให้

ดังนั้นถ้าจัดเงื่อนไขการเรียนรู้ให้เหมาะสมก็สามารถปรับพฤติกรรมได้ การแสดงพฤติกรรมขึ้นอยู่กับกระบวนการที่สำคัญ 2 ประการ คือ การเสริมแรงจะทำให้พฤติกรรมเพิ่มขึ้น ส่วนการลงโทษจะทำให้พฤติกรรมลดลง สำหรับตัวเสริมแรงจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ ตัวเสริมแรงปฐมภูมิ คือ ตัวเสริมแรงที่มีสภาพเป็นตัวเสริมแรงโดยธรรมชาติ ส่วนตัวเสริมแรงทุติยภูมิ

คือ ตัวเสริมแรงที่สามารถนำไปสู่ ตัวเสริมแรงอย่างอื่นได้ เช่น คะแนน เงิน เกรด เบี้ย หรืออาจเป็น ตัวเสริมแรงที่คนเกิดการเรียนรู้แล้วต้องการตัวเสริมแรงขึ้นมา เช่น คำชม เกียรติยศ หรือเหรียญตรา เป็นต้น ในการให้การเสริมแรงนั้นสามารถกระทำได้หลายลักษณะ เช่น การเสริมแรงทุกครั้ง ทุกช่วงเวลาที่น่าอนจะทำให้พฤติกรรมเกิดขึ้นและลดลงอย่างรวดเร็ว ส่วนการเสริมแรงเป็น บางครั้งหรือบางช่วงเวลามีผลทำให้พฤติกรรมเกิดขึ้นซ้ำ ๆ และก็ลดลงซ้ำ ๆ ด้วยเช่นกัน

1.2 ความหมายของการปรับพฤติกรรม

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการปรับพฤติกรรม (Behavior Modification) มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2536:14) กล่าวว่า การปรับพฤติกรรมหมายถึง การใช้เทคนิค หรือวิธีการปรับพฤติกรรมวิธีใดวิธีการหนึ่งหรือหลายวิธีผสมผสานกัน เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ที่ไม่พึงประสงค์ให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตลอดทั้งสร้างสรรค์และเสริมสร้างให้เกิด พฤติกรรมที่พึงประสงค์

โวลเป (Wolpe, อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต 2543 :2) กล่าวว่า การปรับพฤติกรรมเป็น การใช้ผลที่ได้จากการทดลองหลักของการเรียนรู้เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลที่ไม่ เหมาะสมให้เหมาะสมขึ้น ส่วน โอแลรี่และวิลสัน(O'Learys and Wilson, อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยม สุภาษิต 2543:2) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นการประยุกต์ทฤษฎีการเรียนรู้และข้อค้นพบจาก จิตวิทยาการทดลอง เพื่อใช้ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมนุษย์

พัฒนานุสรณ์ สถาพรวงศ์ (2544:226) กล่าวไว้ว่า การปรับพฤติกรรม ที่พฤติกรรม เป้าหมายเปลี่ยนแปลงไปในระดับใด ระดับหนึ่งถือว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นใช้ได้ เช่น การทดลอง พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการปรับพฤติกรรม ระหว่างการใช้โปรแกรมการปรับพฤติกรรม กับระยะเสถียรหรือระยะก่อนการการใช้โปรแกรมการปรับพฤติกรรม

จากความหมายของการปรับพฤติกรรมดังกล่าวพอจะสรุปได้ว่า การปรับพฤติกรรม หมายถึง การใช้ผลจากการทดลองตามหลักของการเรียนรู้ เทคนิค วิธีการหลายวิธีมาผสมผสาน เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลให้ได้พฤติกรรมที่พึงประสงค์

1.3 ลักษณะของการปรับพฤติกรรม

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต(2543:9-10) ได้แบ่งลักษณะของการปรับพฤติกรรมออกเป็น 7 ลักษณะ ดังนี้

1. มุ่งที่พฤติกรรมโดยตรง โดยที่พฤติกรรมนั้นจะต้องสังเกตเห็นได้ และวัดได้ตรงกัน ซึ่งพฤติกรรมในที่นี้หมายถึง สิ่งที่คุณกระทำ แสดงออก ตอบสนองหรือโต้ตอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้ ได้ยินได้ นับได้ อีกทั้งวัดได้ตรงกันด้วย เครื่องมือที่เป็นวัตถุวิสัยไม่ว่า การแสดงออกหรือการตอบสนองนั้น เป็นภายในหรือภายนอกก็ตาม เช่น การร้องไห้ การเดิน การคิด การเต้นของชีพจร การอ่านหนังสือ เป็นต้น

2. ไม่ใช่คำที่เป็นการตีตราเช่นคำว่าก้าวร้าว ฉลาด โง่ เกเร ขี้เกียจเก่ง เป็นต้น เพราะคำตีตราเหล่านี้มักเป็นคำที่มีความหมายกว้าง ๆ ที่รวมพฤติกรรมหลาย ๆ ลักษณะเข้าด้วยกัน จึงทำให้ไม่ชัดเจนยากแก่การสังเกตให้ตรงกันเนื่องจากต่างคนต่างรับรู้คำตีตราที่ต่างกัน และยากแก่การจัดโปรแกรมการปรับพฤติกรรมให้บรรลุเป้าหมายได้ นอกจากนี้บุคคลที่ถูกตีตราอาจจะพยายามทำตนให้มีลักษณะเหมือนกับที่ถูกตีตรา เช่น ถ้าตีตราเด็กว่าขี้เกียจ เด็กอาจแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นว่าขี้เกียจ การตีตรายังทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดความอับอายได้ ถ้าการตีตรานั้นเป็นการตีตราในลักษณะที่ไม่เหมาะสม เช่น ตีตราเด็กว่าเห็นแก่ตัว ซึ่งถ้าผู้ปกครองรู้เข้าก็อาจเกิดการอับอายได้ เป็นต้น

3. พฤติกรรมไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมที่ปกติและไม่ปกติก็ตาม ย่อมเกิดจากการเรียนรู้ในอดีตทั้งสิ้น ดังนั้นพฤติกรรมเหล่านี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้โดยกระบวนการเรียนรู้

4. การปรับพฤติกรรมจะเน้นที่สภาพและเวลาในปัจจุบันเท่านั้น แม้ว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นในอดีตก็ตาม แต่เงื่อนไขสิ่งเร้าและผลกรรมในสภาพปัจจุบันเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมที่เรียนรู้ในอดีตนั้น จะมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นบ่อยครั้งหรือลดลง ดังนั้นถ้าสามารถวิเคราะห์ได้ว่า สิ่งเร้าและผลกรรมใดที่ทำให้พฤติกรรมเหล่านั้นเกิดขึ้นบ่อยครั้ง หรือลดลงในสภาพปัจจุบันก็จะทำให้สามารถปรับสิ่งเร้าและผลกรรมนั้นได้เหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อที่จะทำให้พฤติกรรมดังกล่าวนั้นจะเปลี่ยนแปลงไปตามเป้าหมายที่ต้องการ

5. การปรับพฤติกรรมจะเน้นที่วิธีการทางบวกมากกว่าที่จะใช้วิธีการลงโทษในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล เนื่องจากเป้าหมายของการปรับพฤติกรรมนั้น จะเน้นที่การเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ จึงจำเป็นที่จะใช้วิธีทางบวก เพื่อสนับสนุนให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มมากขึ้น วิธีการทางบวกเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งก่อให้เกิดปัญหาทางอารมณ์น้อยกว่าการใช้วิธีการลงโทษอีกด้วย นอกจากนี้ การลงโทษยังเป็นวิธีการที่ไม่มีประสิทธิภาพเลย ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล ให้ไปในทิศทางพึงประสงค์ เนื่องจากการลงโทษเป็นวิธีการที่ใช้เพื่อการระงับพฤติกรรมเท่านั้น หากใช้เพื่อการพัฒนาพฤติกรรมไม่ว่าอย่างใดก็ตาม การลงโทษไม่ควรจะใช้เลย การลงโทษควรจะใช้อย่างยิ่งในกรณีที่บุคคลมีพฤติกรรมที่มีความรุนแรง ตลอดจนพฤติกรรมนั้นอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตได้ อีกทั้งถ้าพบว่า จะไม่มีโอกาสที่จะพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้แก่บุคคลเลยถ้าไม่ลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

ของบุคคลนั้นเสียก่อน นอกจากนี้การลงโทษ ยังสนองวัตถุประสงค์ ในแง่ที่ว่าหยุดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ชั่วขณะหนึ่ง เพื่อที่จะได้มีเวลาพอที่จะเสริมสร้างพฤติกรรมใหม่ที่พึงประสงค์

6. วิธีการปรับพฤติกรรมนั้นสามารถใช้ได้อย่างเหมาะสมตามลักษณะปัญหาของแต่ละบุคคล เนื่องจากมีความเชื่อว่าบุคคลแต่ละคนนั้นมีความแตกต่างกัน การลงโทษวิธีหนึ่งอาจจะใช้ได้ผลกับคน ๆ หนึ่ง แต่อาจจะใช้ไม่ได้ผลกับอีกหลาย ๆ คน ได้เช่นเดียวกัน ตัวเสริมแรงตัวหนึ่งอาจจะมีประสิทธิภาพสูงมากเมื่อใช้กับคนบางคน แต่อาจจะไม่มีประสิทธิภาพเลยถ้าใช้กับคนอีกกลุ่มหนึ่ง ดังนั้นในการดำเนินการปรับพฤติกรรมจึงต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย

7. วิธีการปรับพฤติกรรม เป็นวิธีการที่ได้รับการพิสูจน์มาแล้วว่ามีประสิทธิภาพและได้ผลโดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์

สราญ บุญญานุสนธิ (2534:104-105) ได้กล่าวไว้ว่าการปรับพฤติกรรมของเด็กพิการ นั้น พฤติกรรมจะดีหรือไม่ดี ไม่ได้เกิดขึ้นมาตั้งแต่เกิด แต่พฤติกรรมที่แสดงออกมาให้เห็นเด่นชัดนั้น เกิดจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ช่วยให้เด็กนักเรียนมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงได้ พฤติกรรมจะเพิ่มในทางบวกต่อเมื่อได้เห็นตัวอย่างการปฏิบัติจริง เรียนรู้จากสิ่งที่เห็น ตัวอย่างที่ดี มีผู้ชี้แนะในทางที่ถูกต้อง การกระทำใด ๆ ก็ตามทำให้เกิดผลเป็นที่น่าพอใจและผลนั้นคือรางวัลที่เด็กต้องการ เด็กก็จะประพฤติและทำซ้ำอีก สิ่งสำคัญที่ช่วยในการปรับพฤติกรรมของเด็กพิการให้ดีขึ้นดังนี้

1. ต้องเริ่มจากต้นเหตุของปัญหา
2. ต้องดูสภาพของความพิการ เด็กพิการไม่ใช่เด็กปกติ
3. ต้องเข้าใจวิธีการแก้ปัญหาให้ถูกต้อง หรือใช้เทคนิคแก้ปัญหาให้ถูกต้อง
4. ต้องให้เป็นไปตามวัยของเด็ก ดูความแตกต่างระหว่างบุคคล
5. รีบช่วยเหลือตั้งแต่เด็กหรือเริ่มรู้ว่าเด็กเริ่มมีปัญหา
6. ศึกษาและวางแผนการช่วยเหลือเด็กไว้ล่วงหน้า
7. สนใจเด็กและพัฒนาให้เป็นไปตามขั้นตอนที่เหมาะสม
8. ต้องมีเหตุผลและคิดค้นวิธีการใหม่ ๆ ด้วยการเรียนรู้ทฤษฎีทางด้านจิตวิทยาเพื่อช่วยเหลือเด็กพิการให้ถูกต้องและเหมาะสม

อารี พันธุ์มณี (2537:209) ได้กล่าวถึงการปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมด้วยการวางเงื่อนไขว่าหลักที่ใช้ในเรื่องนี้เป็นหลักการปลูกฝังพฤติกรรมใหม่ให้แก่เด็กคือการให้เสริมแรงเป็น สิ่งควบคุมพฤติกรรมสิ่งเสริมแรงมีส่วนช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้

สมพร สุทัศนีย์ (2547:183) ได้กล่าวถึงลักษณะของการปรับพฤติกรรมดังนี้

1. เน้นการแก้ไขพฤติกรรมหรือกิริยาที่สังเกตเห็นได้ชัดเจนเช่น เดิน ตะโกน พุดเสียงดัง เป็นต้น พฤติกรรมดังกล่าวสามารถมองเห็นได้ตรงกันวัดได้เป็นรูปธรรม

2. ไม่ใช่คำที่ประนามหรือติตรา เช่น คำว่า ชน ก้าวร้าว คือ ชอบขโมย โกหก เป็นต้น เพราะเป็นพฤติกรรมที่มีลักษณะของการประเมิน มีความหมายกว้างและซับซ้อน มีหลายพฤติกรรมรวม ๆ กัน ยากแก่การสังเกตหรือสังเกตเห็นได้แต่ต่างคนต่างเข้าใจทำให้ยากแก่การจัดโปรแกรมการปรับพฤติกรรม

3. พฤติกรรมต่าง ๆ เกิดจากการเรียนรู้ พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมก็เกิดจากการเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสม ฉะนั้นพฤติกรรมย่อมเปลี่ยนแปลงได้ โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมหรือจัดสภาพแวดล้อมใหม่ที่เหมาะสม

4. การปรับพฤติกรรมเน้นสภาพการณ์ปัจจุบันเท่านั้น แม้ว่าพฤติกรรมนั้นเกิดจากการเรียนรู้ในอดีต แต่เงื่อนไขสิ่งเร้าและผลกรรมในสภาพการณ์ปัจจุบันเป็นตัวกำหนดว่าพฤติกรรมนั้นมีแนวโน้มจะเกิดขึ้นบ่อยครั้งหรือมีแนวโน้มที่จะลดลง ถ้าสามารถรู้ว่สิ่งเร้าหรือผลกรรมใดทำให้พฤติกรรมเกิดขึ้นบ่อยครั้งหรือลดลงก็สามารถจัดสภาพการณ์สิ่งเร้าและผลกรรมนั้นได้เหมาะสมเพื่อให้พฤติกรรมเปลี่ยนไปตามเป้าหมายได้

5. การปรับพฤติกรรมเน้นการเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยการให้สิ่งที่พอใจ หลังจากเด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์มากกว่าพฤติกรรมไม่พึงประสงค์

6. วิธีการปรับพฤติกรรมแต่ละวิธีนั้นจะใช้ได้เหมาะสมหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัญหาเนื่องจากเด็กแต่ละคนมีภูมิหลังที่แตกต่างกันการปรับพฤติกรรมจึงต้องตระหนักในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย

7. วิธีปรับพฤติกรรมเป็นวิธีทางวิทยาศาสตร์ที่มีระบบและขั้นตอนที่ได้รับการทดสอบแล้วว่าป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพ

จากลักษณะของการปรับพฤติกรรมที่กล่าวถึงจะเห็นได้ว่าการปรับพฤติกรรมเป็นวิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่มีระบบและขั้นตอนที่เหมาะสมกับปัญหาแต่ละปัญหาผู้ที่ทำการปรับพฤติกรรมจะต้องศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับเด็กที่จะปรับพฤติกรรมโดยศึกษาจากสิ่งแวดล้อมพื้นฐานของครอบครัวและต้องตระหนักถึงเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเฉพาะนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินต้องศึกษาความแตกต่างระหว่างบุคคล ความต้องการสภาพแวดล้อม เน้นการปรับพฤติกรรมที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนเป็นอุปคัตต์ต่อการเรียนและการแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

2. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

2.1 ความหมายของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

ได้มีนักการศึกษาให้ความหมายของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินไว้ดังนี้

ผดุง อารยะวิญญู (2542:21-23) ได้ให้คำจำกัดความเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หมายถึง เด็กที่สูญเสียการได้ยิน ซึ่งอาจจะเป็นเด็กหูตึงหรือเด็กหูหนวกก็ได้ ซึ่งดร.ผดุง อารยะวิญญู ได้อธิบายลักษณะของเด็กหูหนวกและเด็กหูตึงไว้ดังนี้

เด็กหูหนวกหมายถึง เด็กที่สูญเสียการได้ยิน 90 เดซิเบลขึ้นไป วัดด้วย เสียงบริสุทธิ์ หมายความว่า 100, 1000, และ 2000 เฮอรัซท์ ในหูข้างดีกว่าเด็กไม่สามารถใช้การได้ยินให้เป็นประโยชน์เต็มประสิทธิภาพในการฟัง อาจเป็นผู้ที่สูญเสียการได้ยินมาแต่กำเนิดหรือการสูญเสีย การได้ยิน ในภายหลังก็ตาม

เด็กหูตึง หมายถึง เด็กที่สูญเสียการได้ยิน ระหว่าง 26- 89 เดซิเบล ในหูข้างดีกว่า วัดโดยใช้เสียงบริสุทธิ์ความถี่ 500, 1000 , และ 2000 เฮอรัซท์ เป็นเด็กที่สูญเสียการได้ยินเล็กน้อยไปจนถึง การได้ยินขั้นรุนแรง

เกณฑ์การตัดสิน เด็กที่ได้รับการตัดสินว่าเป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ต้องมีคุณลักษณะดังนี้

1. เด็กหูหนวกได้แก่เด็กที่สูญเสียการได้ยินในหูข้างที่ต่ำกว่า 90 เดซิเบลขึ้นไปและเป็น การสูญเสียการได้ยินมาแต่กำเนิด หรือสูญเสียการได้ยินในหูข้างที่ต่ำกว่า 90 เดซิเบลขึ้นไป และเป็น การสูญเสียการได้ยินภายหลัง หรือ สูญเสียการได้ยินในหูข้างที่ต่ำกว่า 90 เดซิเบลขึ้นไป เป็นการ สูญเสียการได้ยินก่อนเด็กพูดได้ เขียนได้ ไม่สามารถเรียนหนังสือได้ไม่มีการพัฒนาทางภาษา ทัดเทียมกับเด็กปกติหากเด็กไม่ได้รับการบริการการศึกษาพิเศษ

2. เด็กหูตึงได้แก่เด็กที่สูญเสียการได้ยินระหว่าง 26-89 เดซิเบล ในหูข้างที่ต่ำกว่าเป็น การสูญเสียการได้ยินมาแต่กำเนิด

วาริ ธีระจิตร (2541:39-40) ได้ให้ความหมายของคนหูหนวกไว้ว่า คนที่ประสาทหู ไม่ทำงานตามปกติ ตามจุดประสงค์ของชีวิต มีอยู่ 2 ประเภท คือพวกที่หูหนวกมาแต่กำเนิด กับผู้ที่ เกิดมาปกติ แต่เกิดหูหนวกภายหลัง อันเนื่องจากเจ็บไข้ หรืออุบัติเหตุบางประการ

ศรียา นิยมธรรม (2538 : 22-23) ได้ให้ความหมายของคนหูหนวกไว้ว่า การสูญเสียการได้ยินจึงมักพิการถาวรแต่กำเนิด นอกจากนี้โรคของหูบางชนิดทำให้เกิดการสูญเสียการได้ยิน การสูญเสีย การได้ยินจึงมีประเภท สาเหตุ อาการและระดับการได้ยิน การรักษาที่แตกต่างกันล้วนเป็นปัจจัยที่ ก่อให้เกิดการสูญเสียการได้ยิน

2.2 ลักษณะและปัญหาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

ผดุง อารยะวิญญู (2542 :23-25) กล่าวไว้ว่า

1. การพูด เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มีปัญหาทางการพูด เด็กอาจพูดไม่ได้หรือพูดไม่ชัด ซึ่งขึ้นอยู่กับการสูญเสียการได้ยินน้อยอาจจะพูดได้ เด็กที่มีการสูญเสียการได้ยินระดับปานกลางสามารถพูดได้ แต่ไม่ชัด ส่วนเด็กที่สูญเสียการได้ยินมากหรือหูหนวก อาจพูดไม่ได้เลยหากไม่ได้รับการสอนพูด ตั้งแต่ในวัยเด็ก การพูดต้องขึ้นอยู่กับอายุของเด็ก และการดูแลของผู้ปกครองด้วย

2. ภาษา เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มีปัญหาเกี่ยวกับภาษา เช่นมีความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ในวงจำกัด เรียงคำเป็นประโยคผิดหลักภาษา

3. ความสามารถทางสติปัญญา ผู้ที่ไม่คุ้นเคยกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน อาจคิดว่าเด็กพวกนี้มีระดับสติปัญญาต่ำ เพียงแต่เราไม่สามารถสื่อสารกับเขาได้เข้าใจ และเด็กสื่อสารกับผู้อื่นไม่เข้าใจ จากรายงานการวิจัยเป็นจำนวนมากพบว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีระดับสติปัญญาเหมือนคนปกติ คือ ฉลาด ปานกลาง และโง่ จึงสรุปได้ว่า เด็กหูหนวกไม่ได้โง่ทุกคน

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จำนวนมากมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าวิธีการเรียนการสอนตลอดจนการวัดผลที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันเหมาะที่จะนำไปใช้กับเด็กประเภทนี้หรือไม่ เนื่องจากเด็กมีปัญหาทางด้านภาษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเลยต่ำ

5. การปรับตัว เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินอาจจะมีปัญหาในการปรับตัว สาเหตุส่วนใหญ่มาจากการสื่อสารกับผู้อื่น หากเด็กสามารถสื่อสารได้ดี ปัญหาทางอารมณ์อาจลดลง ทำให้เด็กสามารถปรับตัวได้ แต่ถ้าเด็กไม่สามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้ดีเด็กอาจเกิดความคับข้องใจ ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมของเด็ก เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินต้องปรับตัวมากกว่าเด็กปกติบางคนเสียอีก เด็กที่มีความฉลาดอาจปรับตัวได้ดี ส่วนเด็กที่ไม่ฉลาดอาจมีปัญหาในการปรับตัวได้

สราญ บุญญาอนุสนธิ์ (2534:91) ได้กล่าวถึงลักษณะพฤติกรรมที่มีปัญหาของเด็กพิการดังนี้

1. โมโหร้าย อารมณ์ร้อน เกิดจากการมีปมด้วยเพราะความพิการของตนเองไม่มีทางระบายความในใจให้ผู้อื่นได้รับรู้ หรือ ไม่อาจสื่อสารกับผู้อื่นได้สาเหตุเด็กพูดไม่ได้

2. พฤติกรรมก้าวร้าว เหตุที่ทำให้เด็กมีพฤติกรรมเช่นนี้เนื่องจาก เด็กมีความรู้สึกเจ็บปวดมักจะออกมาในรูปของการชอบรังแกผู้อื่น

3. เกิดจากการปรับตัวเข้ากับเพื่อน ไม่ได้ เหมือนอยู่คนเดียว สื่อสารกับเพื่อนหรือผู้อื่นที่
อยากจะระบายความในใจไม่ได้ หรือให้ผู้อื่นรู้ถึงความต้องการของตนเองไม่ได้

4. พฤติกรรมที่แสดงออกมีความรู้สึกผิดหวัง สออบตบ่อย ๆ เรียนไม่เข้าใจเนื่องจากรับ
การสื่อสารได้ทางเดียวคือสายตาผ่านภาษาท่าทางจึงยากแก่การเรียนรู้

2.3 พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

ผดุง อารยะวิญญู (2528 :14) กล่าวว่า ลักษณะพฤติกรรมของนักเรียนที่มีความบกพร่อง
ทางการได้ยินที่ไม่พึงปรารถนาได้แก่ ก่อความวุ่นวาย ก่อปัญหา ฟันกลางวัน เกียจคร้าน ไม่ทำงานที่
ได้รับมอบหมาย มีความวิตกกังวล หวาดกลัว โหดร้าย ก้าวร้าว ไม่อยู่นิ่ง เคลื่อนไหวตลอดเวลา
ขาดระเบียบวินัย

รจนา ทรรทรานนท์ (2526:22) ได้กล่าวไว้ว่า การที่เด็กมีความบกพร่องทางการได้ยิน
ย่อมมีผลต่อพัฒนาทางอารมณ์และจิตใจ เช่นเดียวกันที่มีผลต่อการพัฒนาการด้านอื่น ๆ เป็นต้นว่า
พัฒนาทางสติปัญญา พัฒนาการทางการพูด ฯลฯ จากการที่หูไม่ได้ยินและพูดไม่ได้ทำให้เด็กขาด
ภาษาที่จะสื่อความคิด ความรู้สึก และความต้องการของตนเองแก่ผู้อื่น เด็กที่มีความบกพร่อง
ทางการได้ยิน จึงแสดงพฤติกรรมบางอย่างที่บ่งถึงการไม่สามารถควบคุม อารมณ์ของตนเองได้ เช่น
ไม่ทำตามระเบียบ ข้อบังคับ เอาแต่ใจตนเอง ก้าวร้าว ขาดความยับยั้งชั่งใจ การที่เด็กมีพฤติกรรม
ไม่เหมาะสมนั้นเกิดจากความไม่เข้าใจ ความคิด ความรู้สึก และความต้องการของตนเองได้ดังที่
ต้องการ

สราญ บุญญานุสนธิ์ (2534:78-79) ได้กล่าวไว้ว่าพฤติกรรมของนักเรียนที่มีความ
บกพร่องทางการได้ยินมีดังนี้คือ จ้องหน้าผู้พูด เพื่ออ่านริมฝีปากใช้ตาเพื่อการศึกษาและสังเกตใช้
มือป้องหูเพื่อต้องการฟังให้ชัดเจน ปรับตัวเข้ากับสังคมได้ยาก ขาดภาษาพูด ไม่มั่นใจในตนเอง
อารมณ์ไม่คงที่ ไม่สนใจการเรียนชอบเล่นตามใจตนเอง ชอบการเลียนแบบ เห็นแก่ตัว ไม่สนใจ
การเรียน ไม่อยู่นิ่ง หวาดระแวงสงสัย

ปริญญา หลวงพิทักษ์ชุมพล (2548 :1-3) ได้กล่าวไว้ว่า ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออก
ของนักเรียนหูหนวกในโรงเรียน ได้แก่

1. พฤติกรรมทดแทน (Compensation behavior) หมายถึง ความสามารถในการใช้
ประสาทสัมผัสอื่นชดเชย หรือทดแทน ประสาทสัมผัสทางการได้ยินที่เด็กสูญเสียไป เช่น ใช้สายตา
ไวมากกว่าปกติ ไวต่อการสัมผัสทางกาย มีความไวต่อการแสดงสีหน้าท่าทางของผู้อื่น ใช้สายตา
จ้องมองวัตถุอย่างสนใจ จ้องหน้าจ้องตาขณะสนทนา

2. พฤติกรรมการเคลื่อนไหว (Motor behavior) พฤติกรรมการเคลื่อนไหว หมายถึง การควบคุม กล้ามเนื้อและอวัยวะต่าง ๆ ในการเคลื่อนไหวของเด็ก เช่น ความสามารถในการควบคุมกล้ามเนื้อแขนขาปกติ การเคลื่อนไหวปกติ มีความซุกซน ยุกยิกมากกว่าบ้างเล็กน้อย แต่เป็นเรื่องราว ชอบทำเสียงดังบ่อย เดินลงสั้นเท้า วางสิ่งของดัง ๆ

3. พฤติกรรมการใช้ภาษาและการพูด ได้แก่ พูดไม่ชัด ทำเสียงสูงต่ำไม่ค่อยได้ เสียงจะสูงกว่าปกติ ใช้เสียงดังแสดงความต้องการของตนเอง ควบคุมระดับความดังของเสียงของตนเองไม่ได้ ชอบทำเสียงในลำคอ แสดงความพยายามจะพูด ใช้ท่าทางในการสื่อความหมาย

4. พฤติกรรมทางอุปนิสัยและอารมณ์ คนหูหนวกจะแสดงอาการ เช่น จี้เล่น จี้ไม้ จี้ாய พูดปด ชอบแต่งกายดี เจ้าเล่ห์ อารมณ์อ่อนไหว รักสวยรักงาม ช่างฟุ้ง โกรธง่าย อยากรู้อยากเห็น หวาดระแวง ซนมากกว่าปกติ

พฤติกรรมที่แสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินกล่าวถึง พฤติกรรมที่พบที่แสดงออกดังนี้ (ผดุง อารยะวิญญู 2528 :13-15)

1. ไม่สามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้
2. มีความลำบากในการอ่านหนังสือ
3. ไม่ตอบคำถาม
4. มีผลทางการเรียนอ่อน
5. พูดเบาหรือดังเกินความจำเป็น
6. ไม่มีปฏิกิริยาต่อคำพูด
7. มักขอให้ผู้พูดทบทวนข้อความ
8. มักตอบคำถามผิดเพราะการรับฟังไม่ถูกต้อง
9. พูดไม่ชัด
10. มักเขียนหนังสือผิด
11. ขาดระเบียบวินัย ไม่เคารพกฎกติกา

สรุป พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มีพฤติกรรมไม่แตกต่างจากเด็กปกติ เป็นธรรมชาติของนักเรียนกลุ่มนี้เมื่ออวัยวะที่หายไป หมายถึง การได้ยิน จะมีสิ่งทดแทนในส่วนที่หายไป เช่น เด็กมีสายตาไวต่อสิ่งที่เคลื่อนไหว การแสดงสีหน้า ท่าทางของผู้อื่น ใช้ภาษาท่าทางในการสื่อสาร เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจตนเองได้ เด็กที่มีความฉลาดจะมี พฤติกรรมการปรับตัวได้ดีกว่าเด็กที่มีระดับสติปัญญาอยู่ในระดับปานกลางและระดับต่ำ

นักเรียนเป้าหมายที่ผู้วิจัยทดลองครั้งนี้ สูญเสียการได้ยินหูซ้ายและหูขวา 110 เดซิเบล จัดอยู่ในประเภทของนักเรียนหูหนวก ไม่สามารถได้ยินเสียงพูดได้ การสื่อสารต้องใช้ภาษามือ

นักเรียนมีสายตาไวต่อสิ่งเคลื่อนไหวรอบข้าง สังเกตได้จากเพื่อนนักเรียนยกมือถามคำถามเขาจะหันหลังมองเพื่อนที่ถามคำถามได้เร็วกว่านักเรียนคนอื่น นักเรียนไม่ชอบนั่งอยู่กับที่ เดินไปเดินมา หันหน้าหันหลังมองเมื่อมีสิ่งเคลื่อนไหวหรือมีใครเดินผ่านหน้าห้องเรียน ขาดสมาธิทางการเรียน ไม่สนใจมองภาษามือที่ครูกำลังอธิบาย การเรียนในชั่วโมงวิทยาศาสตร์ มีการทดลองใช้เครื่องมือ การทดลอง นักเรียนทำเครื่องมือเสียหาย เช่น เครื่องมือตกรแตก สารเคมีหกถูกตนเองและเพื่อน เครื่องมือและสารเคมีเหล่านี้เป็นอันตรายต่อนักเรียนและเพื่อนร่วมชั้นเรียน ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดว่าการปรับพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่และตั้งใจมองครูอธิบายการใช้เครื่องมือ การใช้สารเคมี และระเบียบการใช้เครื่องมือแต่ละชนิดให้เข้าใจจึงเริ่มทำการทดลอง เมื่อครูตั้งคำถามนักเรียนสามารถตอบคำถามครูได้ในขณะที่กำลังเรียนบทเรียนนั้น ๆ เพื่อสังเกตการเพิ่มพฤติกรรมการนั่งอยู่กับที่ ตั้งใจดูภาษามือและสามารถตอบคำถาม ของนักเรียนเป้าหมายได้

3. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกร

3.1 ความหมายเบี้ยอรรถกร

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการใช้เบี้ยอรรถกรเป็นสิ่งเสริมแรงในการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ดังนี้

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2526:66-69) กล่าวว่า ความหมายของเบี้ยอรรถกร เบี้ยอรรถกร (Token Economy) หมายถึง การใช้เบี้ย ดาว คะแนนหรือบัตรสะสมคะแนนเป็นตัวเสริมแรง โดยมีหลักว่า เมื่อทำพฤติกรรมที่พึงประสงค์จะได้รับเบี้ยอรรถกรตามจำนวนที่กำหนดไว้แล้ว บุคคลที่ถูกปรับพฤติกรรมสามารถนำเบี้ยอรรถกร ไปแลกเปลี่ยนเป็นตัวเสริมแรงตัวอื่น ๆ ได้ตามที่เขาต้องการ เช่น เมื่อนักเรียนไม่ลุกจากที่นั่ง ภายในช่วงเวลาที่กำหนด ครูจะให้ดาว 1 ดวง นักเรียนส่งการบ้านครูจะให้ดาว 2 ดวง นักเรียนสามารถสะสมดาวเพื่อนำไปแลกเปลี่ยนของที่ต้องการอย่างอื่นได้ เช่น ดาว 5 ดวงแลกเปลี่ยนได้ 1 ด้าม หรือแลกเปลี่ยนน้ำหวานได้ 1 แก้ว เป็นต้น การกำหนดให้เบี้ยอรรถกรสามารถแลกเปลี่ยนอย่างอื่นได้ ดังกล่าว ทำให้เบี้ยอรรถกรมีลักษณะเป็นตัวเสริมแรงแผ่ขยายที่มีประสิทธิภาพสูง และในขณะเดียวกันก็มีโอกาสที่จะหมดสภาพเป็นตัวเสริมแรงได้น้อย ดังนั้นจึงนิยมใช้เทคนิคการใช้เบี้ยอรรถกรมาประยุกต์ใช้ในการปรับพฤติกรรมในหลายลักษณะ เช่น การปรับพฤติกรรมเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้เทคนิคการใช้เบี้ยอรรถกร เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการอ่านภาษาไทยของเด็กปัญญาอ่อนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปัญญาอุทิศ จำนวน 2 คน การทดลองแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มทดลองจะได้รับการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรทุกครั้งเมื่อถามคำถาม ตอบคำถามได้ถูกต้อง ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการเสริมแรงด้วย

เบี้ยอรรถกร ผลปรากฏว่านักเรียนกลุ่มทดลอง มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม

ούνเรือน อำเภอพัทลุง (2540:15-17) ได้กล่าวถึง การสะสมเบี้ยรางวัล (Token Economy) ว่าเป็นวิธีการเสริมแรงทุกขุมหรือตัวเสริมแรงที่เป็นเงื่อนไขได้แก่ เหรียญ ดาว แสตมป์ กระดาษคูปอง ฯลฯ ตัวเสริมแรงนี้สามารถนำมาแลกเปลี่ยนเป็นรางวัลที่เป็นอาหาร สิ่งของ และกิจกรรมได้ หลังจากสะสมไว้ครบจำนวนที่กำหนด

ประเทือง ภูมิภักทราคม (2540:10-14) กล่าวว่าเบี้ยอรรถกรเป็นตัวเสริมแรงที่ต้องวางเงื่อนไข กล่าวคือ เบี้ยอรรถกรโดยตัวของมันเองแล้ว ไม่มีคุณสมบัติในการเป็นตัวเสริมแรง ต้องใช้ควบคู่กับตัวเสริมแรงปฐมภูมิหรือตัวเสริมแรงที่ไม่ต้องวางเงื่อนไข เหตุนี้จึงทำให้เบี้ยอรรถกรมีคุณสมบัติเป็นตัวเสริมแรงแผ่ขยายที่มีประสิทธิภาพมากในการรักษาระดับ หรือเพิ่มพฤติกรรมได้มากกว่าตัวเสริมแรงอื่น ๆ ใช้ได้กับเด็กทุกคนไม่ก่อให้เกิดการหมดสภาพเป็นตัวเสริมแรง ซึ่งตัวเสริมแรงที่สามารถนำเบี้ยอรรถกรไปแลกได้นั้นอาจเป็นอาหารและสิ่งเสพได้ ตัวเสริมแรงทางสังคม กิจกรรม หรือสิทธิพิเศษ ในการใช้เบี้ยอรรถกรจะต้องระบุอัตราการแลกเปลี่ยนให้ชัดเจนว่า ต้องกระทำพฤติกรรมอะไร อย่างไร จึงจะได้รับเบี้ยอรรถกรเท่าไรและอัตรา การแลกเปลี่ยนระหว่างเบี้ยอรรถกรและตัวเสริมแรงแลกเปลี่ยนก็ต้องระบุให้ชัดเจน

จากความหมายของเบี้ยอรรถกร กล่าวโดยสรุปได้ว่าเบี้ยอรรถกร หมายถึงตัวเสริมแรงทางบวก ซึ่งสามารถนำไปแลกสิ่งเสริมแรงตามเงื่อนไขที่กำหนด ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปดาวเป็นสิ่งเสริมแรง นักเรียนเป้าหมายจะได้รับเมื่อแสดงพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่และนักเรียนเป้าหมายสามารถนำรูปดาวไปแลกตัวเสริมแรงตามตารางเสริมแรงที่กำหนดไว้ตามเงื่อนไข

3.2 หลักการใช้เบี้ยอรรถกรให้มีประสิทธิภาพ

สมโภชน์ เอี่ยมสุภานิต (2543:30) ได้กล่าวถึงหลักการใช้เบี้ยอรรถกรดังนี้

1. กำหนดเงื่อนไขในการให้เบี้ยอรรถกรให้ชัดเจน ในงานวิจัยครั้งนี้วางเงื่อนไขโดยให้นักเรียนนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนขณะเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ กำหนดตารางการแลกของรางวัลว่า ดาว 1 ดวงสามารถแลก ขนมเยลลี่ 1 ห่อ และสามารถเก็บสะสม ดาวเพื่อนแลกรางวัลที่ต้องการได้ ดังนี้

2. วิธีการแลกเปลี่ยนเบี้ยอรรถกรนั้นไม่ควรซับซ้อนจนเกินไป นักเรียนสามารถแลกของรางวัลได้ทันทีเมื่อมีจำนวนดาวตามที่นักเรียนต้องการ

3. ควรกำหนดอัตราในการแลกเปลี่ยนเบี้ยอรรถกรให้ชัดเจน ได้กำหนดอัตราการแลกเปลี่ยนร่วมกับนักเรียนและนักเรียนมีความพึงพอใจ

4. ควรให้เบี่ยงรกรทันทที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์
5. ควรเตรียมสิ่งแลกเปลี่ยนหลาย ๆ ชนิด เพื่อให้บุคคลแลกเปลี่ยนได้ตามความต้องการที่แท้จริง

3.3 หลักในการให้การเสริมแรงทางบวกอย่างมีประสิทธิภาพ

หลักการให้การเสริมแรงทางบวกอย่างมีประสิทธิภาพ (สมโภชน์ เอี่ยมสุภายิต 2543: 191-193) เนื่องจากการเสริมแรงทางบวกมีเทคนิค วิธีการต่าง ๆ แต่ละชนิดของการเสริมแรงทางบวก ซึ่งเป็นแนวพื้นฐานหลักของการให้การเสริมแรงแต่ละชนิดและวิธีการเสริมแรงต่าง ๆ

สมโภชน์ เอี่ยมสุภายิต (2543:30) ได้กล่าวถึงสิ่งเสริมแรงดังนี้ การเสริมแรง (Reinforcement) คือ การทำให้พฤติกรรมของอินทรีย์เพิ่มขึ้นอันเป็นผลเนื่องมาจากการได้รับผลกรรมที่พึงพอใจหลังจากที่แสดงพฤติกรรมนั้น หรืออันเป็นผลมาจากการหลีกเลี่ยงสิ่งเร้าที่อินทรีย์ไม่พึงพอใจ เรียกว่า ตัวเสริมแรงทางบวก ส่วนสิ่งเร้าที่อินทรีย์ ไม่พึงพอใจ เรียกว่า ตัวเสริมแรงทางลบ

ลิจิต กาญจนารักษ์ (2546: 55) ได้กล่าวถึงการเสริมแรงว่าผลที่ได้รับอันจะนำไปสู่การเพิ่มพลังการตอบสนอง เช่น ความถี่ของพฤติกรรม ประสิทธิภาพของตัวเสริมแรงจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ เพราะบางครั้งเราไม่สามารถระบุได้ว่าสิ่งเร้าตัวนี้จะเป็นตัวเสริมแรงได้ตลอด หรือกระบวนการเสริมแรงไม่ส่งผลต่อการเพิ่มพลังการตอบสนองขึ้นอยู่กับตัวเสริมแรงนั้น ๆ เป็นที่ต้องการของเด็กหรือไม่ ดังนั้นไม่มีตัวเสริมแรงใดที่จะนำมาใช้ได้ผลสำหรับทุกคนขึ้นอยู่กับสถานการณ์และความเหมาะสม ความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย

อารี พันธุ์ณี (2537:206-207) ได้กล่าวถึงการเสริมแรงว่าการเสริมแรง (Reinforcement) หมายถึง สิ่งเร้าใดที่ทำให้พฤติกรรมเกิดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นแล้ว มีแนวโน้มจะเกิดขึ้นอีก มีความคงทนถาวร เช่นการกอดคานและจิกเป็นสีของนกพิราบได้ถูกต้องทุกครั้งเมื่อรู้สึกหิวหรือต้องการตัวเสริมแรงแบ่งออกเป็นสองลักษณะดังนี้

1. ตัวเสริมแรงทางบวก (Positive Reinforcer) หมายถึงสิ่งเร้าใดที่นำมาใช้ ทำให้อัตราการตอบสนอง เพิ่มมากขึ้น เช่นคำชมเชย รางวัล อาหาร เป็นต้น
2. ตัวเสริมแรงทางลบ (Negative Reinforcer) หมายถึงสิ่งเร้าใดเมื่อนำออกไปแล้ว ทำให้อัตราการตอบสนองเพิ่มมากขึ้น เช่น เสียงดัง คำตำหนิ อากาศร้อน กลิ่นเหม็น เป็นต้น

สมพร สุทัศน์ย์ (2547:104-105) ได้กล่าวถึงแนวคิดในการเสริมแรงเป็นวิธีการปรับพฤติกรรม โดยอาศัยหลักการเรียนรู้ของสกินเนอร์ โดยเน้นให้เห็นถึงความสำคัญของการให้การเสริมแรงที่ว่า “การกระทำใด ๆ ที่ได้รับแรงเสริม การกระทำนั้น ๆ มีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้น

แต่การกระทำที่ไม่ได้รับสิ่งเสริมแรง การกระทำนั้น ๆ มีแนวโน้มที่จะลดลงและหายไปในที่สุด” การให้การเสริมแรงเป็นการเพิ่มความถี่ของพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง โดยการให้การเสริมแรงทางบวกหรือการเสริมแรงทางลบออกหลังจากการแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ตัวเสริมแรงบวกและตัวเสริมแรงทางลบดังกล่าวทำหน้าที่เป็น “ผลกรรม” ที่เกิดขึ้นหลังพฤติกรรม

สิ่งเสริมแรงคือ การทำให้พฤติกรรมนั้นอยู่กับที่เพิ่มขึ้น เพื่อให้ให้นักเรียนตั้งใจเรียน ไม่ลุดเดินไปเดินมา หรือการให้สิ่งเร้าที่อินทรีย์พึงพอใจ สำหรับการจัดทำวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เบี้ยอรรถกรหมายถึง รูปดาว เพื่อเพิ่มพฤติกรรมการนั่งอยู่กับที่ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

3.4 ข้อดีของเทคนิคการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกร

มีนักการศึกษาได้ทำการปรับพฤติกรรมด้วยเทคนิคการเสริมแรงโดยใช้เบี้ยอรรถกร กล่าวถึงข้อดีของการใช้เบี้ยอรรถกรดังนี้

แคซดิน (Kazdin,อ้างถึงใน พัฒนานุสรณ์ สถาพรวงศ์ 2544:147) ได้กล่าวไว้ว่า เบี้ยอรรถกรเป็นตัวเสริมแรงแผ่ขยายที่สามารถสะสมเพื่อนำไปแลกสิ่งของและกิจกรรมที่ต้องการได้ จึงเป็นเทคนิคการปรับพฤติกรรมที่ได้ผลและนิยมใช้การปรับพฤติกรรมมากกว่าเทคนิคแบบอื่น ๆ

อาภา จันทรสกุล และ อัญชัน เกียรติบุตร (2531:92-93) ได้กล่าวไว้ว่า เบี้ยอรรถกรเป็นตัวเสริมแรงที่ใช้ง่ายสามารถเสริมแรงพฤติกรรมที่ต้องการได้ทันที ไม่รบกวนพฤติกรรมที่กำลังทำอยู่ ไม่เสียระเบียบในชั้นเรียน ตัวอย่าง การปรับพฤติกรรมยกมือตอบคำถามครู ถ้าใช้ขนมเสริมแรงทันที จะทำให้นักเรียนอาจนำขนมมารับประทานขณะเรียน ทำให้เสียระเบียบในห้องเรียนและรบกวนนักเรียนคนอื่น แต่ถ้าใช้เทคนิคเบี้ยอรรถกรครูสามารถเสริมแรงด้วยเบี้ยได้ทันทีโดยไม่เป็นการรบกวนการเรียนการสอน และนักเรียนสามารถนำไปแลกขนมได้ในเวลาพัก เบี้ยอรรถกรเป็นตัวเสริมแรงแผ่ขยายที่มีประสิทธิภาพ เพราะทุกคนสามารถนำไปแลกสิ่งของ หรือกิจกรรมที่แต่ละคนต้องการได้ แม้ว่าเขาไม่ต้องการตัวเสริมแรงขณะนั้น ก็สามารถเก็บเบี้ยอรรถกรไว้เสริมแรงเหมือนตัวเสริมแรงชนิดอื่น ๆ

พัฒนานุสรณ์ สถาพรวงศ์ (2544:90-92) ได้กล่าวถึงเทคนิคการใช้เบี้ยอรรถกร (Token Economy) ไว้ว่า เบี้ยอรรถกร หมายถึง การใช้เบี้ย ดาว คะแนนหรือบัตรสะสมคะแนนเป็นตัวเสริมแรงโดยมีหลักว่า เมื่อทำพฤติกรรมที่พึงประสงค์จะได้รับเบี้ยอรรถกรตามจำนวนที่กำหนดไว้แล้วบุคคลที่ถูกปรับพฤติกรรมสามารถนำเบี้ยอรรถกร ไปแลกตัวเสริมแรงตัวอื่น ๆ ได้ตามที่เขาต้องการ เช่น เมื่อนักเรียนยกมือตอบครูจะได้รับดาว 1 ดวงนักเรียนส่งการบ้านจะให้ดาว 3 ดวง เป็นต้น

3.5 ประโยชน์ของการสะสมเบี้ยอรรถกร

1. เพื่อยืดเวลาการให้รางวัลออกไปทีละน้อย โดยไม่มีผลกระทบต่อกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นการฝึกให้ผู้รับรู้จักการรอคอย เพื่อให้ได้รับความพอใจ
2. เพื่อป้องกันการอึดอัด หรือความเบื่อหน่ายตัวเสริมแรงที่ได้รับในทันที แต่เหรียญหรือแสตมป์ที่สะสมไว้ที่ผู้ได้รับสามารถนำไปแลกเปลี่ยนเป็นรางวัลที่ตนเองเลือกตามความพอใจได้
3. วิธีการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรนี้ สามารถใช้พร้อม ๆ กันหลายคนกับพฤติกรรมเป้าหมายหลายชนิดในเวลาเดียวกัน

3.6 ข้อควรพิจารณาในการใช้เทคนิคการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกร

ประเทือน ภูมิภักทรคม (2541:14) ได้กล่าวไว้ว่า ความยุ่งยากในการนำไปแลกตัวเสริมแรง ถ้ากระบวนการแลกเบี้ยอรรถกรเป็นตัวเสริมแรงอย่างอื่นใช้เวลานาน ยุ่งยาก ซับซ้อน จะทำให้การปรับพฤติกรรมยุ่งยากซับซ้อนตามไปด้วย แม้ว่าเทคนิคการใช้เบี้ยอรรถกรจะเป็นตัวเสริมแรงที่มีประสิทธิภาพ และนิยมใช้ในการปรับพฤติกรรมมากก็ตามแต่เทคนิคนี้ก็มีความอ่อนแอและข้อควรระวัง ในขณะที่นำไปใช้ในการปรับพฤติกรรมอยู่หลายประการดังนี้

1. ความไม่เหมาะสมในการกำหนดพฤติกรรมที่จะได้เบี้ยอรรถกร ถ้ากำหนดพฤติกรรมที่ได้รับเบี้ยอรรถกรยากเกินไปอาจทำให้นักเรียนท้อแท้ เลิกทำพฤติกรรม

2. ความไม่เหมาะสมในการกำหนดตัวเสริมแรงที่จะนำมาแลกเบี้ยอรรถกร หัวใจสำคัญของเทคนิคเบี้ยอรรถกร คือ การแลกตัวเสริมอย่างอื่น ดังนั้นครูจะต้องทราบว่าตัวเสริมแรงชนิดใดที่เด็กต้องการ ถ้าครูไม่สามารถวิเคราะห์ได้ว่าอะไรคือสิ่งที่เด็กต้องการ การปรับพฤติกรรมจะไม่ได้ผล เช่น นักเรียนไม่ชอบดื่มนม แต่ครูเอานมมาเป็นตัวเสริมแรงที่นักเรียนสามารถแลกเบี้ยอรรถกร เป็นต้น

3. การลักขโมยหรือทำลายเบี้ยอรรถกรของคนอื่น เนื่องจากเบี้ยอรรถกรเป็นตัวเสริมแรงแผ่ขยาย (คล้ายกับเงิน) เด็กบางคนอาจอยากได้เบี้ยอรรถกรมาเป็นของตน จึงขโมยเบี้ยอรรถกรของคนอื่น หรือเด็กอาจเกิดอารมณ์อิจฉาเพื่อน จึงแอบทำลายเบี้ยอรรถกรของเพื่อน

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยพอจะสรุปขั้นตอนการนำการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรไปใช้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ครั้งนี้ดังนี้

1. กำหนดพฤติกรรมเป้าหมายที่ต้องการพัฒนา ให้ชัดเจน เป็นพฤติกรรมที่มองเห็นและเป็นปัญหาต่อตัวนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน พฤติกรรมเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ คือ การเพิ่มพฤติกรรมการนั่งอยู่กับที่ ไม่ให้นักเรียนลุกจากที่นั่งในขณะที่เรียนวิทยาศาสตร์และมีพฤติกรรมตั้งใจเรียน

2 เลือกตัวเสริมแรงที่เหมาะสมกับนักเรียน สิ่งที่นักเรียนต้องการ ตัวเสริมแรงจึงจะ
ได้ผลและการปรับพฤติกรรมนั้นขึ้นอยู่กับที่ของพฤติกรรมเป้าหมายจึงจะดำเนินไปตามที่ได้วางไว้โดย
การพิจารณาสิ่งต่อไปนี้อย่างถี่ถ้วนหรือสอบถามผู้รับการเสริมแรง จากนั้นจึงเลือกโดยพิจารณา

2.1 ตัวเสริมแรงเป็นตัวเสริมแรงที่นักเรียนต้องการ ได้จากการสัมภาษณ์นักเรียนและ
ได้จัดทำตารางไว้ โดยนักเรียนเป็นผู้ช่วยในการกำหนดสิ่งเสริมแรงร่วมกับผู้วิจัย

2.2 สามารถใช้ได้ทันที ผู้วิจัยได้จัดเตรียมรางวัลตามตารางที่กำหนดให้เมื่อนักเรียน
ต้องการแลกเปลี่ยนรางวัลสามารถแลกเปลี่ยนได้ทันที ตามจำนวนดาวที่ได้ตกลงไว้ตามเงื่อนไข

2.3 ใช้ได้หลายครั้งโดยไม่เกิดการเบื่อหน่าย สิ่งเสริมแรงที่ใช้กับนักเรียนครั้งนี้เป็น
สิ่งเสริมแรงที่นักเรียนเป็นผู้กำหนด ฉะนั้นนักเรียนจึงไม่เกิดความเบื่อหน่ายสิ่งของที่แลกเปลี่ยน จะสังเกต
ได้คือปากกาแดง ปากกาสีน้ำเงิน ซึ่งนักเรียนต้องใช้ในการเรียน

2.4 พยายามให้มีตัวเสริมแรงหลาย ๆ อย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดรางวัลไว้ 10
ชนิด ซึ่งนักเรียนสามารถแลกเปลี่ยนได้ตามจำนวนดาวที่นักเรียนต้องการ

3.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกร

โอเรียลลีและคณะ (O'leary and Others, อ้างถึงใน พัฒนานุสรณ์ สถาพรวงศ์ 2543:90) ทำการ
ปรับพฤติกรรมปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนและลดพฤติกรรมก่อกวนชั้นเรียนของนักเรียน เช่น
พฤติกรรมส่งเสียงดัง ลุกจากที่นั่งเดิน ชั้นประถมศึกษา จำนวน 7 คน กล่าวคือ ถ้านักเรียนทำ
พฤติกรรมที่กำหนดให้เขาจะได้รับเบี้ยตามจำนวนที่กำหนดไว้แล้วสามารถนำเบี้ยไปแลกของที่
ต้องการได้ ผลปรากฏว่านักเรียนมีพฤติกรรมการปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียนเพิ่มขึ้นและ
พฤติกรรมก่อกวนชั้นเรียนลดลง

ไอล์ลอนและโรเบิร์ต (Ayllon and Roberts, อ้างถึงใน พัฒนานุสรณ์ สถาพรวงศ์ 2543:91)
ร่วมกับคณะครู ใช้เบี้ยอรรถกรปรับพฤติกรรมนักเรียนชั้นประถมศึกษา จำนวน 5 คน โดยปรับ
พฤติกรรม 2 ลักษณะคือ ลดพฤติกรรมก่อกวนชั้นเรียน เช่น ลุกออกจากที่นั่งคุยกันขณะที่ครูกำลัง
สอนหรือให้งานทำในชั้นเรียน แห่เพื่อน หยิบของหรืออุปกรณ์การเรียนของเพื่อน โดยไม่ได้รับ
อนุญาตครูก่อน และเพิ่มพฤติกรรมการอ่านหนังสือ เมื่อนักเรียนลดพฤติกรรมก่อกวนชั้นเรียนครูจะ
ใช้เบี้ยอรรถกรตามปริมาณการลดพฤติกรรมและถ้านักเรียนทำพฤติกรรมอ่านหนังสือและทำ
แบบฝึกหัดหลังการอ่าน พวกเขาจะได้รับเบี้ยอรรถกรตามจำนวนที่กำหนดไว้เช่นกัน นักเรียน
สามารถนำเบี้ยที่ได้ไปแลกสิ่งของหรือกิจกรรมพิเศษ เช่นเล่นเกมได้ตามต้องการผลปรากฏว่า
นักเรียนมีพฤติกรรมก่อกวน ชั้นเรียนลดลง และมีพฤติกรรมอ่านหนังสือเพิ่มขึ้น

โปรเดนและคณะ (Broden and Others, อ้างถึงใน พัฒนานุสรณ์ สถาพรวงศ์:2543:91) ใช้เบี่ยง
 อรรถกรปรับพฤติกรรม การตั้งใจเรียนและเชื่อฟังครู เช่น เจียบเมื่อครูสั่งให้เจียบ การทำแบบฝึกหัด
 ในชั้นเรียนตามคำสั่ง การอ่านออกเสียงตามครู ให้นักเรียนจำนวน 13 คน ก่อนทำ
 การปรับพฤติกรรมนักเรียนที่เป็นปัญหา

อัญชติ หมิ่นสังข์ (2527:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการใช้แรงเสริมด้วยเบี่ยงอรรถกรต่อ
 การสะกดคำของเด็กปัญญาอ่อนที่สามารถเรียนได้ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
 โรงเรียนปัญญาวิศิษฏ์ จำนวน 6 คน ซึ่งสามารถเขียนพยัญชนะและสระได้ แต่ไม่สามารถเขียนเป็น
 คำได้ถูกต้อง ในการทดลองครั้งนี้ผู้ทดลองต้องการให้ผู้รับการทดลองเพิ่มพฤติกรรมดังนี้คือ
 พฤติกรรมตั้งใจเรียน การออกเสียงตามครู และออกเสียงที่ครูกำหนดได้ถูกต้อง และการเขียนสะกด
 คำได้ถูกต้อง การทดลองแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ในกลุ่มทดลอง
 นักเรียนจะได้รับเบี่ยงอรรถกรคนละ 5 เบี่ยงในตอนต้นชั่วโมงและถ้าสามารถออกเสียงและเขียน
 ตามที่ครูกำหนดให้ได้ถูกต้อง 1 คำ เขาจะได้รับเบี่ยงเพิ่มขึ้นครั้งละ 1 เบี่ยง แต่ถ้านักเรียนในกลุ่มนี้
 มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ เช่น ส่งเสียงดังรบกวนเพื่อนหรือไม่ตั้งใจเรียนเขาจะถูกปรับครั้งละ 1 เบี่ยง
 ส่วนกลุ่มควบคุมจะไม่ได้รับเบี่ยงรางวัล การทดลองครั้งนี้ใช้เวลาทั้งสิ้น 8-10 สัปดาห์ ผลการทดลอง
 ปรากฏว่า กลุ่มทดลองสามารถสะกดคำได้ถูกต้องกว่ากลุ่มควบคุม อย่างไรก็ตามงานวิจัยนี้มีสิ่ง
 นอกเหนือระบบการให้แรงเสริมด้วยเบี่ยงอรรถกร คือ การลงโทษโดยการปรับเบี่ยงในกลุ่มทดลอง

วันทนา กิ่งจงเจริญสุข (2526:43-46) ได้ใช้เทคนิคการเสริมแรงด้วยเบี่ยงอรรถกร
 ปรับพฤติกรรมตั้งใจเรียน การนั่งอยู่กับที่ การทำงานที่ ครูมอบหมาย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 จำนวน 40 คน ผลปรากฏว่านักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มสูงขึ้น

จุรีรัตน์ ธรรมมาตร (2525:1-13) ใช้เบี่ยงอรรถกรเพิ่มพฤติกรรมการทำงานที่บ้านของนักเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 5 คน โดยครูให้ตัวเสริมแรงด้วยเบี่ยงอรรถกรเมื่อนักเรียนทำงาน
 ส่งครู เบี่ยงอรรถกรที่นักเรียนได้รับ สามารถนำไปแลกเปลี่ยนของที่นักเรียนต้องการได้ตามอัตรากำหนด
 ผลปรากฏว่าพฤติกรรมการทำงานบ้านส่งครูของนักเรียนดังกล่าวเพิ่มขึ้น

สวาท เส้นทอง (2529:58-59) ทดลองใช้การเสริมแรงเบี่ยงอรรถกรโดยนักเรียนเป็นผู้
 กำหนดเงื่อนไขและครูเป็นผู้กำหนดเงื่อนไข ต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนบวกและลบของ
 เด็กปัญญาอ่อนที่สามารถเรียนได้ ซึ่งกำลังเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปัญญาวิศิษฏ์
 จำนวน 9 คน โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2
 และกลุ่มควบคุม แต่ละกลุ่มประกอบด้วยนักเรียน 3 คน ผู้วิจัยกำหนดว่า ถ้านักเรียนตอบคำถาม
 เกี่ยวกับการบวกเลขและลบเลขตลอดจนทำแบบฝึกหัดได้ถูกต้องจะได้เบี่ยงอรรถกร
 โดยกลุ่มทดลองที่ 1 ให้นักเรียนกำหนดเบี่ยงที่ต้องการที่จะได้ด้วยตนเอง กลุ่มทดลองที่ 2 จะได้เบี่ยง

เท่ากับจำนวนที่กลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับ ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการเสริมแรงใด ๆ เบี้ยสามารถนำไปแลกเปลี่ยนของที่นักเรียนต้องการได้ ผลปรากฏว่าการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรโดยนักเรียนเป็นผู้กำหนดเงื่อนไขเองและครูเป็นผู้กำหนดเงื่อนไข มีผลทำให้นักเรียนมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงขึ้น

พรรณทิพย์ แสงวดี (2533:1-3) ได้ใช้เบี้ยอรรถกรกับการปรับสินไหมเพื่อลดพฤติกรรมคุกกันในชั้นเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลปรากฏว่าการใช้เบี้ยอรรถกรกับการปรับสินไหมสามารถลดพฤติกรรมคุกกันในชั้นเรียนได้

ชุลีพร วรสุวัต (2543:45-47) ได้ศึกษาผลการใช้เบี้ยอรรถกรต่อพฤติกรรมการมีวินัยในชั้นเรียน กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลปรากฏว่าเบี้ยอรรถกรมีผลต่อการเพิ่มพฤติกรรมการมีวินัยในชั้นเรียนและพฤติกรรมการมีวินัยในชั้นเรียนหลังการใช้เบี้ยอรรถกรสูงกว่าพฤติกรรมการมีวินัยในชั้นเรียนก่อนการใช้เบี้ยอรรถกร

ยุพิน โกสูงเนิน (2546:61) ได้ศึกษาผลการใช้เทคนิคเบี้ยอรรถกรและเทคนิคการเสริมแรงทางสังคมต่อพฤติกรรมส่งการบ้าน พบว่าการใช้เบี้ยอรรถกรมีประสิทธิภาพสูงกว่าการเสริมแรงทางสังคม สรุปได้ว่าการใช้เบี้ยอรรถกรและสิ่งเสริมแรงทางสังคมต่างช่วยเพิ่มพฤติกรรมส่งการบ้านของเด็ก

จากแนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยมีแนวคิดในการใช้เบี้ยอรรถกรเป็นตัวเสริมแรง ในการวิจัยครั้งนี้ เทคนิค วิธีการใช้เบี้ยอรรถกร สามารถเก็บสะสมไว้แลกเปลี่ยนที่ตนเองต้องการได้ตามข้อตกลงที่ตั้งไว้กับนักเรียนเป้าหมาย เบี้ยอรรถกรเป็นสิ่งเสริมแรงที่มีผลต่อการเพิ่มพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่สำหรับนักเรียนเป้าหมายในครั้งนี้ เบี้ยอรรถกรเป็นตัวเสริมแรงที่นักเรียนไม่เบื่อง่าย ได้รับสิ่งที่ตนเองชอบ บางครั้งสิ่งเสริมแรงนักเรียนไม่ต้องการในขณะนั้น สามารถเก็บสะสมไว้แลกเปลี่ยนที่ตนเองต้องการได้ ผู้วิจัยมีความเชื่อว่าเบี้ยอรรถกรช่วยเพิ่มพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนของนักเรียนเป้าหมายในครั้งนี้ได้

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องผลการใช้เบียร์รถกรเพื่อเพิ่มพฤติกรรมการนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนโสตศึกษาทุ่งมหาเมฆครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ตัวอย่างที่ใช้ศึกษา
2. แบบแผนการวิจัย
3. ตัวแปรที่ศึกษา
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล
7. การวิเคราะห์ข้อมูล

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

1. ตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนเพศชายอายุ 14 ปี กำลังเรียนอยู่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หูข้างขวาและข้างซ้ายสูญเสียการได้ยินระดับ 110 เดซิเบล นักเรียนสูญเสียการได้ยินประเภทหูหนวก สาเหตุที่ทำให้หูหนวกเนื่องจากในขณะตั้งครรภ์มารดา ใช้อาแก้แพ้รับประทานเอง โดยไม่ได้รับคำแนะนำจากแพทย์ บิดามีอาชีพรับจ้างทำงานโรงพิมพ์ มารดามีอาชีพค้าขาย บ้านพักเป็นอาคารเช่า

ประวัติการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ในการสอบปลายภาคเรียนที่ 1 วิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนเป้าหมายทำคะแนนได้ 5 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน ทำให้นักเรียนเป้าหมายต้องสอบแก้ตัวอีก 1 ครั้ง จึงสอบผ่าน ส่วนในการสอบวิชาวิทยาศาสตร์ปลายภาคเรียนที่ 2 นักเรียนเป้าหมายทำ คะแนนได้ 12 คะแนนจากคะแนนเต็ม 20 คะแนน นักเรียนเป้าหมายไม่ต้องสอบแก้ตัว

การสำรวจนักเรียนเป้าหมาย ได้ใช้แบบสำรวจพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนในชั้นเรียน โดยให้ ครูประจำชั้นวิชาวิทยาศาสตร์เขียนพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน สัมภาษณ์ครูประจำชั้นเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน รวมทั้งผู้วิจัยได้ทำการสังเกตพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนด้วยตนเองพบว่าพฤติกรรมของนักเรียนเป้าหมายที่เป็นปัญหา คือนักเรียนไม่นั่งอยู่กับที่ชอบลุกจากที่นั่ง ไม่ตั้งใจเรียน เดินไปเดินมา หรือเดินออกนอกชั้นเรียน โดยไม่ขอ

อนุญาต ลูกยืนหันหน้าหันหลังหาเพื่อนคุย ไปสะกิดเพื่อนที่นั่งด้านหน้าข้างด้านหลังบ้าง ไม่อยู่นิ่ง หรือบางครั้งลุกยืนส่งเสียงโดยการเคาะโต๊ะ ทูบโต๊ะ ตีรองเท้าหรือตบศีรษะเพื่อนที่อยู่ใกล้ ๆ เมื่อครูผู้สอนอบรมในเรื่องมารยาทในห้องเรียนนักเรียนนั่งฟังได้ระยะหนึ่ง แต่เมื่อครูหันไปสนใจเพื่อน นักเรียนจะแสดงพฤติกรรมการลุกจากที่นั่งทันที ซึ่งผู้วิจัยสนใจศึกษาว่าถ้านำวิธีการใช้เบี่ยงรรถรมาเสริมแรงเพื่อลดพฤติกรรมการไม่นั่งอยู่กับที่ให้เปลี่ยนเป็นพฤติกรรมการนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้นหรือไม่

2. แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยรายกรณี (Single Subject Design) แบบ A B A Design ทำการศึกษาเกี่ยวกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เพศชาย อายุ 14 ปี กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนโสตศึกษาทุ่งมหาเมฆ ซึ่งการทดลองแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 หรือระยะ A1 เป็นระยะเส้นฐาน (Baseline)

ระยะที่ 2 หรือระยะ B เป็นระยะทดลองการใช้เบี่ยงรรถร (Treatment)

ระยะที่ 3 หรือระยะ A2 เป็นระยะการถอดถอนพฤติกรรม (Withdrawal)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น การใช้เบี่ยงรรถร

ตัวแปรตาม พฤติกรรมการนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสำรวจพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในชั้นเรียน ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ประกอบการคัดเลือกนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนขณะที่ครูกำลังทำการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ โดยให้ครูผู้สอนซึ่งเป็นครูประจำวิชาด้วยได้เขียนพฤติกรรมที่พบเป็นปัญหาในชั้นเรียน

2. แบบสัมภาษณ์ครูประจำชั้น

3. แบบสังเกตพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียน แบบสังเกตพฤติกรรมซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองตามลักษณะพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินและผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินสังเกตว่านักเรียนมีพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่พฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งผู้วิจัยจะขีดพฤติกรรม

ไม่นั่งอยู่กับที่เท่ากับจำนวนครั้งที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ซึ่งจากการสังเกตพบว่ามีพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ 5 พฤติกรรมต่อไปนี้

- 3.1 ยืนชะโงกตัวไปสะกิดเพื่อน
 - 3.2 เดินไปคุยกับเพื่อน
 - 3.3 เดินไปเดินมาในชั้นเรียน
 - 3.4 เดินออกนอกชั้นเรียนโดยไม่ขออนุญาต
 - 3.5 ลุกยืนไม่ตั้งใจเรียนหันหน้าหันหลัง
4. แบบสำรวจตัวเสริมแรง ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสำรวจสิ่งของที่ตรงกับความต้องการของนักเรียน

5. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียน

1. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1.1 ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียน

1.2 รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม สัมภาษณ์ครูประจำชั้น และการประเมินพฤติกรรมของผู้สังเกต

1.3 ประมวลความรู้จากสองข้อแรกมาสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียน

2. ขั้นตอนการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 นำแบบสังเกตพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน คือ นางสาวอุษา กลเกม รองผู้อำนวยการ ฝ่ายวิชาการ นายชัยวัฒน์ ถุงเสน หัวหน้างานอนามัยโรงเรียน และนางสาวบุษยา บัวชื่น หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน ตรวจสอบความสอดคล้องเพื่อหาความเที่ยงตรง

2.2 นำแบบสังเกตพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่มาปรับแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปทดลองใช้

3. ขั้นตอนหาค่าความเชื่อถือ (Reliability) ของการสังเกตพฤติกรรม

ในการทดลองใช้ผู้สังเกต 2 คน คือผู้วิจัยนั่งอยู่หลังห้องเรียน และผู้ช่วยวิจัยนั่งหน้าชั้นเรียนมีแบบสังเกตพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียน สังเกตพฤติกรรมและบันทึกความถี่ของพฤติกรรม เป็นเวลา 30 นาที ทุกวันจันทร์ วันอังคาร วันพฤหัสบดีและวันศุกร์ เวลา 10.30-11.00น การบันทึกตั้งแต่วันเริ่มทดลองไปจนถึงวันสิ้นสุดการทดลอง การบันทึกใช้/ลงในช่องที่นักเรียน

แสดงพฤติกรรมแต่ละพฤติกรรมโดยนำจำนวนความถี่ของการสังเกตตรงกันว่านักเรียนมีพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ไม่ตั้งใจเรียนมาคำนวณตามสูตรดังนี้(ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ 2530:48-50)

$$\text{ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง} = \frac{\text{จำนวนบันทึกตรงกัน}}{\text{จำนวนบันทึกตรงกัน} + \text{จำนวนบันทึกต่างกัน}} \times 100$$

ค่าจำนวนบันทึกตรงกันในการบันทึกพฤติกรรมของผู้สังเกต 2 คน ในระหว่างที่ทำการบันทึกจากการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย ได้บันทึกพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ไม่ตั้งใจเรียนตรงกันทุกระยะเวลาการทดลองได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องอยู่ที่ร้อยละ 100

6. การใช้เบียร์รถรถ

การใช้เบียร์รถรถเพื่อเป็นการเสริมแรงในการทดลองโดยใช้เวลาการทดลอง 4 สัปดาห์ จำนวน 16 ครั้งครั้งละ 30 นาที ทุกวันจันทร์ วันอังคาร วันพฤหัสบดีและวันศุกร์เวลา 10.30–11.00 น. ขั้นตอนการใช้เบียร์รถรถ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. กำหนดข้อตกลงการใช้เบียร์รถรถให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. แบบสำรวจตัวเสริมแรง สร้างขึ้น โดยผู้วิจัยสอบถามและสัมภาษณ์นักเรียนเพื่อสำรวจสิ่งเสริมแรงที่นักเรียนชอบและพบว่านักเรียนเป้าหมายชอบ ซีดีเกมส์ ลูกบอลพลาสติก หนังสือการ์ตูน น้ชาลบคำพิศ รถของเล่น น้อัดลม สมุดปกแข็ง ปากกา ดินสอและขนมเลย์ ตามลำดับ
3. นำข้อมูลจากข้อสองมาจัดทำอัตราการแลกเปลี่ยนเบียร์รถรถ จัดทำข้อตกลงการใช้เบียร์รถรถที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ ที่ปรึกษาตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ และวิธีการทดลอง

4. อัตราการแลกเปลี่ยนเบียร์รถรถ

พฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่/ครั้ง	จำนวนเบียร์รถรถ (ดาว) /ดวง	จำนวนรางวัล
11 ครั้งขึ้นไป	ไม่ได้ดาว	ไม่ได้รางวัล
10	1	ขนมเลย์ 1 ห่อ
9	2	ดินสอ 1 แท่ง
8	3	ปากกา 1 ด้าม
7	4	สมุดปกแข็ง 1 เล่ม
6	5	น้อัดลม 1 ขวด
5	6	รถของเล่น 1 คัน
4	7	น้ชาลบคำพิศ 1 ขวด

พฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่/ครั้ง	จำนวนเบียร์รรถร (ดาว) /ดวง	จำนวนรางวัล
3	8	หนังสือการ์ตูน 1 เล่ม
1-2	9	ลูกบอลพลาสติก 1 ลูก
0	10	ซีดีเกมส์ 1 แผ่น

ผู้วิจัยนำอัตราการแลกเปลี่ยนเบียร์รรถรไปอธิบายทำความเข้าใจความตกลงร่วมกับนักเรียนในการใช้รูปดาวเป็นเบียร์รรถรที่นักเรียนสามารถนำไปใช้ แลกสิ่งของตามอัตราการแลกเปลี่ยนเบียร์รรถรที่กำหนดไว้

7. การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนในการดำเนินการทดลองดังนี้

1. ขั้นเตรียมก่อนการทดลอง ผู้วิจัยใช้เวลา 1 สัปดาห์ ในการเตรียมการทดลองซึ่งดำเนินการดังนี้

1.1 จัดเตรียมสถานที่คือ ห้องวิทยาศาสตร์ เครื่องมือ ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรม การนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียน
 1.2 การเตรียมผู้ช่วยวิจัย 1 คน ซึ่งเป็นครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 เพื่อสังเกตและบันทึกพฤติกรรมร่วมกับผู้วิจัย โดยผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการทดลอง และสิ่งที่ผู้ช่วยวิจัยต้องกระทำ

1.3 ผู้วิจัยอธิบาย ชี้แจงเกี่ยวกับหลักการปรับพฤติกรรมโดยใช้เบียร์รรถรในที่นี้ หมายถึง รูปดาว และอธิบายแบบสังเกตพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ ถ้าเกิดพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างในชองเวลานั้นให้ขีดเครื่องหมาย / ในชองความถี่ของพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่แต่ละพฤติกรรมถ้าไม่แสดงพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ใด ๆ ไม่ต้องขีดเครื่องหมาย /

2. ขั้นเตรียมการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยรายกรณี (Single Subject Design) แบบ A B A Design ทำการศึกษาเกี่ยวกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เพศชาย อายุ 14 ปี กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนโสตศึกษาทุ่งมหาเมฆ ซึ่งการทดลองแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ขั้นตอนการปรับพฤติกรรมการนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยผู้วิจัยใช้ แบบสังเกตพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียน การทดลองแบ่งออกเป็น 3 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 หรือระยะ A1 เป็นระยะเสถียร (Baseline) ใช้เวลา 2 สัปดาห์ เริ่มตั้งแต่วันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2548 ถึง วันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2548 เป็นระยะเวลาการหาเสถียรภาพการเกิดพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียน ในสภาพการเรียนการสอนปกติขณะเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ โดยผู้วิจัย นั่งหลังห้องเรียน ผู้ช่วยวิจัย นั่งหน้าชั้นเรียนในตำแหน่งที่มองเห็นนักเรียนเป้าหมายชัดเจน สังเกตและบันทึกพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่ของนักเรียน ภายใน 30 นาที ทุกวันจันทร์ วันอังคาร วันพฤหัสบดี และวันศุกร์ เวลา 10.30-11.00 น รวมทั้งสิ้น 8 ครั้งเมื่อหมดเวลาได้นำความถี่ที่ได้จากการสังเกต 2 คน มาตรวจและนับจำนวนครั้งของการเกิดพฤติกรรม เพื่อหาพฤติกรรมเสถียร

ระยะที่ 2 หรือระยะ B เป็นระยะทดลองการใช้เบียร์รูดกร (Treatment) ใช้เวลา 4 สัปดาห์ เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 ถึง วันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 เป็นระยะการทดลองการใช้เบียร์รูดกร โดยขณะทำการทดลองครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ทำการสอนตามปกติ ผู้วิจัยนั่งสังเกตพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนของนักเรียนหลังห้องเรียน ผู้ช่วยวิจัย นั่งหน้าห้องเรียนอยู่ในตำแหน่งมองเห็นพฤติกรรมนักเรียนได้ชัดเจน ในขณะที่เรียนวิชาวิทยาศาสตร์เป็นเวลา 16 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที เวลา 10.30 – 11.00 น. ทุกวันจันทร์ วันอังคาร วันพฤหัสบดี และวันศุกร์ เมื่อหมดเวลา 30 นาที ของการสังเกตแต่ละครั้ง จะนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย มานับความถี่ตามจำนวนครั้งการเกิดพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ และให้รูปดาวตามอัตราแลกเปลี่ยนเบียร์รูดกรที่กำหนดไว้ รูปดาวสามารถนำไป แลกหรือสะสมเพื่อแลกของรางวัลที่นักเรียนต้องการจากผู้วิจัยต่อไป

ระยะที่ 3 หรือระยะ A2 เป็นระยะการถอดถอน (Withdrawal) เป็นระยะเวลา 2 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2548 ถึง วันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2548 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย สังเกตและบันทึกพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ ภายในเวลา 30 นาที ทุกวันจันทร์ วันอังคาร วันพฤหัสบดี และวันศุกร์ เวลา 10.30 – 11.30 น.ระยะนี้เป็นระยะที่ไม่ได้ใช้เบียร์รูดกรไม่มีการวางเงื่อนไขกับนักเรียนเป้าหมาย ระยะนี้ดำเนินการทดลองเหมือนระยะที่ 1

8. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตดังนี้

1. แสดงความถี่พฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ตลอดการทดลอง 3 ระยะ

2. การเปรียบเทียบระยะเวลาการเกิดพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ตลอดการทดลอง 3 ระยะ

9. เกณฑ์การประเมินและแปลความหมายพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์คะแนนเป็น 3 ระดับดังนี้

1. ถ้านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน แสดงพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ 1-3 ครั้ง เท่ากับนักเรียนแสดงพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนเป็นเวลานานมากถ้านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน แสดงพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ 4-7 ครั้ง เท่ากับนักเรียนแสดงพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนเป็นเวลานานปานกลาง

2. ถ้านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน แสดงพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ 8-10 ครั้ง เท่ากับนักเรียนแสดงพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนเป็นเวลานานน้อย

3. ถ้านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน แสดงพฤติกรรมตั้งแต่ 11 ครั้งขึ้นไป เท่ากับนักเรียนแสดงพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนเป็นเวลานานน้อยมาก

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาผลการใช้เบียร์รลดกรเพื่อเพิ่มพฤติกรรมการนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิจัยดังนี้

1. แสดงความถี่พฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ตลอดการทดลอง 3 ระยะ

2. การเปรียบเทียบระยะเวลาการเกิดพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ตลอดการทดลอง 3 ระยะ

ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. แสดงความถี่พฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ตลอดการทดลอง 3 ระยะดังปรากฏผลในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงความถี่พฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ตลอดการทดลอง 3 ระยะ

พฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่	จำนวนครั้งของการเกิดพฤติกรรม ระยะที่ 1 (A)	จำนวนครั้งของการเกิดพฤติกรรม ระยะที่ 2 (B)	จำนวนครั้งของการเกิดพฤติกรรม ระยะที่ 3 (A)
1. ยืนชะโงกตัวไปสะกิดเพื่อน	8	4	3
1. เดินไปคุยกับเพื่อน	6	1	1
1. เดินไปเดินมาในชั้นเรียน	5	1	0
1. เดินออกนอกชั้นเรียนโดยไม่ขออนุญาต	4	0	0
1. ลุกยืนไม่ตั้งใจเรียนหันหน้าหันหลัง	7	4	2
รวม	30	10	6

จากตารางที่ 1 พบว่าความถี่ของพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระยะที่ 1 ระยะเสัฐาน นักเรียนแสดงพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่เกิดขึ้นรวมจำนวน 30 ครั้ง ระยะที่ 2 ระยะทดลองใช้เบ็ยอรรถกรเป็นลิ่งเสริมแรง นักเรียนแสดงพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่เกิดขึ้น รวมจำนวน 10 ครั้งและหยุดแสดงพฤติกรรมเดินออกนอกชั้นเรียนโดยไม่ขออนุญาต ระยะที่ 3 ระยะถอดถอนนักเรียนแสดงพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่เกิดขึ้นรวมจำนวน 6 ครั้งดังรายละเอียดดังนี้

1. พฤติกรรมยืนชะ โงกตัวไปสะกิดเพื่อนพบว่าในระยะเสัฐาน นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินแสดงพฤติกรรมยืนชะ โงกตัวไปสะกิดเพื่อน จำนวน 8 ครั้ง ในระยะที่ 2 ระยะการทดลองการใช้เบ็ยอรรถกรเป็นลิ่งเสริมแรงพบว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินแสดงพฤติกรรมยืนชะ โงกตัวไปสะกิดเพื่อนลดลงเหลือจำนวน 4 ครั้ง และในระยะที่ 3 ระยะถอดถอนพบว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินแสดงพฤติกรรมยืนชะ โงกตัวไปสะกิดเพื่อนลดลงเหลือจำนวน 3 ครั้ง แสดงว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินแสดงพฤติกรรมยืนชะ โงกตัวไปสะกิดเพื่อนลดลง ทั้งในระยะที่ 2 และระยะที่ 3

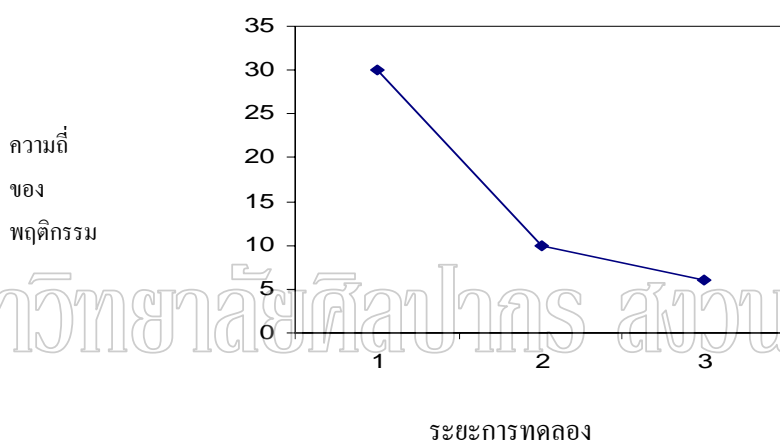
2. พฤติกรรมเดินไปคุยกับเพื่อนพบว่า ในระยะเสัฐาน นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินแสดงพฤติกรรมเดินไปคุยกับเพื่อน จำนวน 6 ครั้ง ในระยะที่ 2 ระยะการทดลองใช้เบ็ยอรรถกรเป็นลิ่งเสริมแรงและระยะที่ 3 ระยะถอดถอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินแสดงพฤติกรรมเดินไปคุยกับเพื่อนทั้ง 2 ระยะ จำนวน 1 ครั้งเท่ากัน จะเห็นได้ว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินแสดงพฤติกรรมเดินไปคุยกับเพื่อนลดลง ทั้งในระยะที่ 2 และระยะที่ 3

3. พฤติกรรมเดินไปเดินมาในชั้นเรียนพบว่าในระยะเสัฐาน นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินแสดงพฤติกรรมเดินไปเดินมาในชั้นเรียน จำนวน 5 ครั้ง ในระยะที่ 2 ระยะทดลองใช้เบ็ยอรรถกรเป็นลิ่งเสริมแรงพบว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินแสดงพฤติกรรมเดินไปเดินมาในชั้นเรียน ลดลง เหลือจำนวน 1 ครั้ง และในระยะที่ 3 ระยะถอดถอนพบว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินไม่แสดงพฤติกรรมเดินไปเดินมาในชั้นเรียนเลย จะเห็นได้ว่าระยะที่ 2 และระยะที่ 3 นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินแสดงพฤติกรรมเดินไปเดินมาในชั้นเรียนลดลง ในระยะที่ 2 และไม่แสดงพฤติกรรมเดินไปเดินมาในชั้นเรียนอย่างเห็นได้ชัด

4. พฤติกรรมเดินออกนอกชั้นเรียนโดยไม่ขออนุญาตพบว่าในระยะเสัฐาน นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินแสดงพฤติกรรมเดินออกนอกชั้นเรียนโดยไม่ขออนุญาต จำนวน 4 ครั้ง ในระยะที่ 2 ระยะทดลองใช้เบ็ยอรรถกรเป็นลิ่งเสริมแรง และในระยะที่ 3 ระยะถอดถอนพบว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินไม่แสดงพฤติกรรมเดินออกนอกชั้นเรียนโดยไม่ขอ

อนุญาตเลย จะเห็นว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หยุดแสดงพฤติกรรมเดินออกนอกชั้นเรียนโดยไม่ขออนุญาตอย่างเห็นได้ชัด

5. พฤติกรรมลุกยืนไม่ตั้งใจเรียนหันหน้าหันหลังพบว่าในระยะเส้นฐาน นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินแสดงพฤติกรรม ลุกยืนไม่ตั้งใจเรียนหันหน้าหันหลัง จำนวน 7 ครั้ง ในระยะที่ 2 ระยะการทดลองการใช้เบียร์รกรเป็นสิ่งเสริมแรงพบว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินแสดงพฤติกรรมลุกยืนไม่ตั้งใจเรียนหันหน้าหันหลังลดลงเหลือจำนวน 4 ครั้ง และในระยะที่ 3 ระยะถอดถอนพบว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินแสดงพฤติกรรมลุกยืนหันหน้าหันหลังลดลงเหลือจำนวน 2 ครั้ง จะเห็นว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินแสดงพฤติกรรมลุกยืนไม่ตั้งใจเรียนหันหน้าหันหลังลดลงทั้งในระยะที่ 2 และระยะที่ 3

แผนภาพที่ 1 แสดงจำนวนความถี่รวมของพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ทั้ง 3 ระยะดังนี้

จากแผนภาพ ระยะที่ 1 ระยะก่อนการทดลองพบว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินแสดงพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียน จำนวน 30 ครั้ง ในระยะที่ 2 ระยะทดลองการใช้เบียร์รกรพบว่านักเรียนแสดงพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียน จำนวน 10 ครั้ง และระยะที่ 3 ระยะถอดถอน พบว่านักเรียนแสดงพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียน จำนวน 6 ครั้ง

2. การเปรียบเทียบระยะเวลาการเกิดพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ตลอดการทดลอง 3 ระยะ ดังปรากฏผลในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบระยะเวลาการเกิดพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

ระยะที่ 1		ระยะที่ 2		ระยะที่ 3	
พฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียน / ครั้ง	ระยะเวลาการเกิดพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่	พฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียน / ครั้ง	ระยะเวลาการเกิดพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่	พฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียน / ครั้ง	ระยะเวลาการเกิดพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่
30	นานน้อย	10	นานปานกลาง	6	นานปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่าการเกิดพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเป็นดังนี้

ระยะที่ 1 นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินแสดงพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียน จำนวน 30 ครั้ง เท่ากับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินแสดงพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียน มีระยะเวลานานน้อย

ระยะที่ 2 นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินแสดงพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียน จำนวน 10 ครั้ง เท่ากับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินแสดงพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียน มีระยะเวลานานปานกลาง

ระยะที่ 3 นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินแสดงพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียน จำนวน 6 ครั้ง เท่ากับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินแสดงพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียน มีระยะเวลานานปานกลาง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง “ผลการใช้เบียร์รถรถเพื่อเพิ่มพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน” ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนโสตศึกษาทุ่งมหาเมฆ กรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยรายกรณี (Single Subject Design) แบบ A B A Design โดยมีขั้นตอนดังนี้

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาผลการใช้เบียร์รถรถเพื่อเพิ่มพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียน เพศชาย อายุ 14 ปี กำลังเรียนอยู่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หูข้างขวาและข้างซ้ายสูญเสียการได้ยินระดับ 110 เดซิเบล ประเภทหูหนวก สาเหตุที่ทำให้หูหนวกเนื่องจากในขณะตั้งครรภ์มารดา ซึ่งยาแก้แพ้รับประทานเอง โดยไม่ได้รับคำแนะนำจากแพทย์ บิดามีอาชีพรับจ้างทำงานโรงพิมพ์ มารดามีอาชีพค้าขาย บ้านพักเป็นอาคารเช่า

ประวัติการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ในการสอบปลายภาคเรียนที่ 1 วิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนเป้าหมายทำคะแนนได้ 5 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน ทำให้นักเรียนเป้าหมายต้องสอบแก้ตัวอีก 1 ครั้ง จึงสอบผ่าน ส่วนในการสอบวิชาวิทยาศาสตร์ปลายภาคเรียนที่ 2 นักเรียนเป้าหมายทำ คะแนนได้ 12 คะแนนจากคะแนนเต็ม 20 คะแนน นักเรียนเป้าหมายไม่ต้องสอบตัวการสำรวจนักเรียนเป้าหมาย ได้ใช้แบบสำรวจพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนในชั้นเรียน โดยให้ ครูประจำชั้น ซึ่งเป็นผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์เขียนพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน และสัมภาษณ์ครูประจำชั้นเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน รวมทั้งผู้วิจัยได้ทำการสังเกตพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนด้วยตนเองพบว่าพฤติกรรมของนักเรียนเป้าหมายที่เป็นปัญหา คือนักเรียนไม่นั่งอยู่กับที่ ชอบลุกจากที่นั่ง ไม่ตั้งใจเรียน เดินไปเดินมา หรือเดินออกนอกชั้นเรียน โดยไม่ขออนุญาต ลุกยืนหันหน้าหันหลังหาเพื่อนคุย ไปสะกิดเพื่อนที่นั่งด้านหน้าข้างด้านหลังบ้าง ไม่อยู่นิ่งหรือบางครั้งลุกยืนส่งเสียงโดยการเคาะ โต๊ะ ทูบ โต๊ะ ติรองเท้าหรือตบศีรษะเพื่อนที่อยู่ใกล้ ๆ

เมื่อครูผู้สอนอบรมในเรื่องมารยาทในห้องเรียนนักเรียนนั่งฟังได้ระยะหนึ่ง แต่เมื่อครูหันไปสนใจเพื่อน นักเรียนจะแสดงพฤติกรรมการลุกจากที่นั่งทันที ซึ่งผู้วิจัยสนใจศึกษาว่าถ้านำวิธีการใช้เบียร์ธรรมดาเสริมแรงเพื่อลดพฤติกรรมการไม่นั่งอยู่กับที่ให้เปลี่ยนเป็นพฤติกรรมการนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้นหรือไม่

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสำรวจพฤติกรรมที่มีปัญหาในชั้นเรียน
2. แบบสัมภาษณ์ครูประจำชั้น
3. แบบสังเกตพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียน
4. แบบสำรวจตัวเสริมแรง

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนในการดำเนินการทดลองดังนี้

1. ขั้นเตรียมก่อนการทดลอง ผู้วิจัยใช้เวลา 1 สัปดาห์ ในการเตรียมการทดลอง ซึ่งดำเนินการ จัดเตรียมห้องวิทยาศาสตร์ แบบสังเกตพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียน เตรียมผู้ช่วยผู้วิจัย 1 คน อธิบายหลักการปรับพฤติกรรม การใช้แบบสังเกตพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ การลงคะแนน การตรวจนับคะแนนที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้และสร้างความคุ้นเคยกับนักเรียน เป้าหมาย ชี้แจงข้อตกลง การลงคะแนน การนับคะแนนจำนวนดาวที่ได้รับแต่ละครั้งและการเก็บสะสมดาวเพื่อนำมาแลกเปลี่ยนของตามอัตราแลกเปลี่ยนเบียร์ธรรมดาที่กำหนดไว้
2. ขั้นการทดลอง การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยรายกรณี (Single Subject Design) แบบ A B A Design ทำการศึกษาเกี่ยวกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เพศชาย อายุ 14 ปี กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนโสตศึกษาทุ่งมหาเมฆ ซึ่งการทดลองแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 หรือระยะ A1 เป็นระยะเส้นฐาน (Baseline) ในเวลา 2 สัปดาห์ เริ่มตั้งแต่วันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2548 ถึง วันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2548 เป็นระยะเวลาการหาเส้นฐานการเกิดพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียน ในสภาพการเรียนการสอนปกติขณะเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ โดยผู้วิจัย นั่งหลังห้องเรียน ผู้ช่วยวิจัย นั่งหน้าชั้นเรียนในตำแหน่งที่มองเห็นนักเรียนเป้าหมายชัดเจน สังเกตและบันทึกพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ของนักเรียน ภายใน 30 นาที ทุกวันจันทร์ วันอังคาร วันพฤหัสบดี และวันศุกร์ เวลา 10.30-11.00 น รวมทั้งสิ้น 8 ครั้งเมื่อหมดเวลาในแต่ละครั้งจะนำ

ความถี่ที่ได้จากการสังเกตของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย มาตรวจและนับจำนวนครั้งของการเกิดพฤติกรรม เพื่อหาพฤติกรรมพื้นฐาน

ระยะที่ 2 หรือระยะ B เป็นระยะทดลองการใช้เบียร์รรถกร (Treatment) ใช้เวลา 4 สัปดาห์ เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 ถึง วันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 เป็นระยะการทดลองการใช้เบียร์รรถกร โดยขณะทำการทดลองครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ทำการสอนตามปกติ ผู้วิจัยนั่งสังเกตพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนของนักเรียนหลังห้องเรียน ผู้ช่วยวิจัยนั่งหน้าห้องเรียนอยู่ในตำแหน่งมองเห็นพฤติกรรมนักเรียนได้ชัดเจน ในขณะที่เรียนวิชาวิทยาศาสตร์เป็นเวลา 16 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที เวลา 10.30 – 11.00 น. ทุกวันจันทร์ วันอังคาร วันพฤหัสบดี และวันศุกร์ เมื่อหมดเวลา 30 นาที ของการสังเกตแต่ละครั้ง จะนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย มานับความถี่ตามจำนวนครั้งการเกิดพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ และให้รูปดาวตามอัตราแลกเปลี่ยนเบียร์รรถกรที่กำหนดไว้ รูปดาวสามารถนำไปแลกหรือสะสมเพื่อแลกของรางวัลที่นักเรียนต้องการจากผู้วิจัยต่อไป

ระยะที่ 3 หรือระยะ A2 เป็นระยะการถอดถอน (Withdrawal) เป็นระยะเวลา 2 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2548 ถึง วันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2548 ระยะนี้ไม่มี การวางเงื่อนไขกับนักเรียนเป้าหมาย ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์สอนตามปกติ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ ภายในเวลา 30 นาที ทุกวันจันทร์ วันอังคาร วันพฤหัสบดี และวันศุกร์ เวลา 10.30 – 11.30 น. ระยะนี้ดำเนินการทดลองเหมือนระยะที่ 1

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. แสดงความถี่พฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินตลอดการทดลอง 3 ระยะ
2. การเปรียบเทียบระยะเวลาการเกิดพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ตลอดการทดลอง 3 ระยะ

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยพบว่าผลการใช้เบียร์รรถกรเพื่อเพิ่มพฤติกรรมการนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินดังนี้

ระยะที่ 1 ระยะเสถียรเป็นการสังเกตพฤติกรรมก่อนการทดลอง นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินแสดงพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียน จำนวน 30 ครั้ง เท่ากับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินแสดงพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียน มีระยะเวลาสั้นน้อย

ระยะที่ 2 ระยะการทดลองใช้สิ่งเสริมแรงด้วยเบียร์รถพบว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินแสดงพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียน จำนวน 10 ครั้ง เท่ากับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินแสดงพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนเพิ่มขึ้นมีระยะเวลานานปานกลาง และหยุดแสดงพฤติกรรมเดินออกนอกชั้นเรียนโดยไม่ขออนุญาต

ระยะที่ 3 ระยะถอดถอน เป็นการหยุดใช้สิ่งเสริมแรงด้วยเบียร์รถพบว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินแสดงพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียน จำนวน 6 ครั้ง เท่ากับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินแสดงพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนเพิ่มขึ้น มีระยะเวลานานปานกลางและนักเรียนหยุดแสดงพฤติกรรมเดินไปเดินมาในชั้นเรียนและพฤติกรรมเดินออกนอกชั้นเรียนโดยไม่ขออนุญาต

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การใช้เบียร์รถสามารถเพิ่มพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินได้

บทวิทยานิพนธ์ศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

การอภิปรายผลของการวิจัย

การศึกษาทดลองครั้งนี้ผลการวิจัยพบว่าการใช้เบียร์รถสามารถเพิ่มพฤติกรรมการนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียน จากการทดลอง ผู้วิจัยสังเกตพบว่าการใช้เบียร์รถเป็นสิ่งเสริมแรงที่มีประสิทธิภาพ ในการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เปลี่ยนเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น ดังจะเห็นได้ว่า เมื่อใช้หลักการปรับพฤติกรรมโดยการวางเงื่อนไขให้นักเรียนนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียน ถ้านักเรียนไม่แสดงพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนนักเรียนจะได้รับสิ่งเสริมแรงตามที่นักเรียนต้องการ ทำให้นักเรียนเป้าหมายเกิดการเรียนรู้ที่จะควบคุมพฤติกรรมของตนเอง นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมใหม่ที่พึงประสงค์ขึ้นและสามารถควบคุมตนเองให้นั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนขณะเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ได้เป็นระยะเวลานานปานกลางและเพื่อจะได้สะสมเบียร์รถแล้วนำไปแลกเปลี่ยนรางวัลที่นักเรียนต้องการ โดยนักเรียนสะสมดาวไว้ได้จำนวนหนึ่งเพื่อนำไปแลกสิ่งเสริมแรงตามอัตราแลกเปลี่ยนเบียร์รถและนักเรียนได้แลก CD เกมส์ 2 แผ่น หนังสือการ์ตูน 1 เล่ม น้ชาลบคำผิด 1 ขวด น้ชาอืดลม 4 ขวด ลูกฟุตบอลพลาสติก 1 ลูก ขนมหเลย์ 3 ห่อ ดินสอ 1 แท่ง สมุดปกแข็ง 1 เล่ม รถของเล่น 1 คัน และปากกา 2 ด้าม การวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับสมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2543:9-10) ที่กล่าวว่า การเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์จำเป็นต้องใช้หลักการปรับพฤติกรรมเน้นวิธีการทางบวกมากกว่าใช้วิธีการลงโทษเนื่องจากเป้าหมายของ

พฤติกรรมที่พึงประสงค์ซึ่งสอดคล้องกับอารี พันธุ์ณี (2537:209) ที่กล่าวว่า การปรับปรุงพฤติกรรมตามเงื่อนไขทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ได้แก่ สิ่งเสริมแรงเป็นตัวควบคุมพฤติกรรม และสิ่งเสริมแรงมีส่วนช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับสราญ บุญญาสุนธี (2534:104-105) ที่กล่าวว่า การปรับพฤติกรรมของเด็กพิการ การแสดงออกขึ้นอยู่กับการเรียนรู้และประสบการณ์ ต่างๆ ที่ได้รับโดยตรง ช่วยให้เด็กเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การกระทำที่พึงพอใจผลคือรางวัลที่เด็กต้องการสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ ยุพิน โกสุณิน (2546:บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาผลการใช้เทคนิคเบียร์รธกร และเทคนิค การเสริมแรงทางสังคมต่อพฤติกรรมการส่งการบ้านพบว่าการใช้เบียร์รธกร และการเสริมแรงทางสังคมช่วยเพิ่มพฤติกรรมการส่งการบ้านของนักเรียน เช่นเดียวกับ ชุติพร วรสวัสดิ์ (2543:บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาผลการใช้เบียร์รธกรต่อพฤติกรรมการมีวินัยในชั้นเรียน พบว่า เบียร์รธกรมีผลต่อการเพิ่มพฤติกรรมการมีวินัยในชั้นเรียนเช่น ไม่คุยกับเพื่อน ไม่เล่นกับเพื่อนและไม่คุยและไม่เล่นกับเพื่อน เช่นเดียวกับ วันทนา กิ่งจงเจริญ (2526:43-46) ได้ใช้เทคนิค การเสริมแรงด้วยเบียร์รธกรปรับพฤติกรรมตั้งใจเรียน การนั่งอยู่กับที่ การทำงานที่ครูมอบหมาย พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มสูงขึ้นเช่นเดียวกับ จุริรัตน์ รัชมาต (2525:1-13) ได้ใช้ เบียร์รธกรเพิ่มพฤติกรรมการส่งการบ้านของนักเรียนทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมการส่งการบ้าน เพิ่มขึ้นนอกจากนี้ สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2526:66-69) โดยใช้เทคนิคการใช้เบียร์รธกรเพื่อเพิ่ม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของเด็กปัญญาอ่อน พบว่าการเสริมแรงด้วยเบียร์รธกร สามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยของนักเรียนปัญญาอ่อนได้

ผู้วิจัยได้สำรวจสิ่งเสริมแรงที่นักเรียนชอบเพื่อนำมาใช้เป็นสิ่งเสริมแรงผลปรากฏว่า นักเรียนเป้าหมายได้มีส่วนร่วมในการกำหนดสิ่งเสริมแรงที่ตรงกับนักเรียนต้องการจึงทำให้นักเรียนมีสมาธิ สนใจบทเรียนและควบคุมตนเองให้นั่งอยู่กับที่นั่งในชั้นเรียน ทั้งยังมีความตั้งใจ และเต็มใจ พร้อมทั้งจะปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ตกลงกันไว้ เช่นก่อนออกจากชั้นเรียนสังเกตพบว่า นักเรียนขออนุญาตครูผู้สอนก่อนทุกครั้ง และจากการสัมภาษณ์นักเรียนเป้าหมายพบว่านักเรียนมีความชอบเรียนวิชาวิทยาศาสตร์มากขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นผลต่อเนื่องมาจากการที่นักเรียนมีพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่ ตั้งใจเรียนจึงทำให้นักเรียนเข้าใจในบทเรียนและสนุกกับการเรียนมากขึ้น ส่งผลไปถึง การทดลองระยะที่ 3 ระยะถอดถอนตัวเสริมแรงคือพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ยังคงลดลง ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมการนั่งอยู่กับที่นานขึ้น และหยุดแสดงพฤติกรรมเดินไปเดินมาในชั้นเรียนและพฤติกรรมเดินออกนอกชั้นเรียนโดยไม่ขออนุญาต นักเรียนจึงมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในชั้นเรียน ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าเบียร์รธกรเป็นสิ่งเสริมแรงที่สามารถเพิ่มพฤติกรรมการนั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ผลการศึกษาสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนเช่น พฤติกรรมก้าวร้าวทางภาษามือ พฤติกรรมก้าวร้าวในการแสดงท่าทาง พฤติกรรมไม่สนใจการเรียน เป็นต้น

2. ผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าในการวิจัยผู้วิจัยจำเป็นต้องสำรวจให้พบความต้องการที่แท้จริงของนักเรียน ซึ่งความต้องการนั้นอาจจะไม่ใช่สิ่งของก็ได้ เพื่อนำสิ่งที่นักเรียนต้องการมาใช้เป็นสิ่งเสริมแรงให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน เช่นนักเรียนอาจต้องการเป็นคนสำคัญ มอบหมายงาน ให้กำลังใจ การชมเชย มีความสัมพันธ์ที่ดี การเอาใจใส่ใกล้ชิด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ควรใช้หลักการปรับพฤติกรรม โดยการใช้เบี่ยงพฤติกรรมปรับพฤติกรรมที่พบในชั้นเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินอื่น ๆ เช่น พฤติกรรมคุยกันในชั้นเรียน พฤติกรรมไม่ทำการบ้าน มารยาทในการรับประทานอาหาร พฤติกรรมก้าวร้าวทางภาษามือ ฯลฯ

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- คณะอนุกรรมการคัดแยกและจำแนกความพิการเพื่อการศึกษา คู่มือการคัดแยกคนพิการเพื่อการศึกษา. กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2547.
- ชูลีพร วรวัสส์. “ผลของการใช้เบาะรถต่อพฤติกรรมการมีวินัยในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองแขวงยาว จังหวัดขอนแก่น.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2543.
- ประเทือน ภูมิภักทรคม. “การปรับพฤติกรรม : ทฤษฎีและการประยุกต์.” ฝ่ายเอกสารตำรา วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ จ. ปทุมธานี, 2541. (อัดสำเนา).
- _____. การปรับพฤติกรรม : ทฤษฎีและการประยุกต์. กรุงเทพฯ : บริษัท โอเดียนสโตร์, 2540.
- ประสาน อิศรปริดา. สารัตถะจิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : บริษัทนำอักษรการพิมพ์, 2541.
- ปริญญา หลวงพิทักษ์ชุมพล. “ลักษณะพฤติกรรมที่ผิดปกติของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน.” เอกสารในการประชุมและการแข่งขันทักษะภาษาไทย ณ ห้องประชุมสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 1 กันยายน 2548. (อัดสำเนา)
- ผดุง อารยะวิญญู. การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แว่นแก้ว, 2528.
- _____. ก การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แว่นแก้ว, 2542.
- _____. ข เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แว่นแก้ว, 2542.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. การปรับพฤติกรรมเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : ทบวงมหาวิทยาลัย, 2536.
- พรรณทิพย์ แสงวดี. “การใช้เบาะรถกับการปรับสีนใหม่เพื่อลดพฤติกรรมคุยกันในห้องเรียน.”
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.
- พัฒนานุสรณ์ สถาพรวงศ์. พฤติกรรมบำบัด ทฤษฎีและการประยุกต์. พิมพ์ครั้งที่ 3. มหาสารคาม : งานเอกสารตำรา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544.
- ยุพิน โกสูงเนิน. “ผลการใช้เทคนิคเบาะรถ และเทคนิคการเสริมแรงทางสังคมต่อพฤติกรรมส่งการบ้าน.” การศึกษาค้นคว้าอิสระ สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2546.

รจนา ทรรทรานนท์. เมื่อลูกหุนพิการจะทำอย่างไร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2546.

ลิจิต กาญจนภรณ์. จิตวิทยาการศึกษา. ม.ป.ท., 2546.

วารี ธีระจิตร. การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

ศรียา นิยมธรรม. ความบกพร่องทางการได้ยิน ผลกระทบทางจิตวิทยา การศึกษาและสังคม.

พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บริษัท ไร่ไทย เพรส จำกัด, 2538.

ศรีเรือน แก้วกังวาล. จิตวิทยาเด็กพิเศษ. ม.ป.ท., ม.ป.ป.

สมพร สุทัศน์ีย์. จิตวิทยาการปกครองชั้นเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร :

บริษัทด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด, 2547.

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

_____. “ผลของการใช้เบี่ยงรรถต่อสัมฤทธิ์ผลทาง การอ่านภาษาไทยของเด็กปัญญาอ่อน
ชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง.” เอกสารประกอบการสัมมนาอาจารย์ผู้สอนวิชาจิตวิทยา

กลุ่มวิทยาลัยครูภาคกลาง ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว วิทยาลัยครูเพชรบุรี วิทยาลัยครู

ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2526. (อัดสำเนา).

สราญ บุญญานุสนธิ์. จิตวิทยาเรื่องน่ารู้เกี่ยวกับคนพิการ. กรุงเทพฯ : บริษัท กรุงสยาม พรินต์ติ้งกรุ๊ป จำกัด,
ม.ป.ป.

สำนักนายกรัฐมนตรี. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. พระราชบัญญัติการศึกษา

แห่งชาติพ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว, 2542.

อาภา จันทรสกุล และ อัญชัน เกียรติบุตร. การปรับพฤติกรรมทางการศึกษา. กรุงเทพฯ :

ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2531.

อารี พันธุ์มณี. จิตวิทยาสร้างสรรค์การเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไยใหม่

เอดดูเกท, 2546.

อ่อนเรือน อ่ำไพพัสตร์. การปรับพฤติกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา

ลาดพร้าว, 2540.

ภาษาอังกฤษ

- O'leary, K and O'leary . Classroom Management : The successful use of behavior modification
[Online]. Accessed 23 April 2006. Available from <http://www.uams.edu/add/token.htm>
- Skinner, B.F. Human Science and Behavior. New York : Free Press, 1953.
- Rosen. L Taylor. S. et. al. A survey of classroom management practices. Journal of School Psychology, 28, 257-269 [Online]. Accessed 23 April 2006. Available from <http://www.uams.edu/add/token.htm>
- Robinson. P. et. al. A token system for a class of underachieving hyperactive children. Journal of Applied Behavior Analysis 14(3). 307-3105 [Online]. Accessed 23 April 2006. Available from <http://www.uams.edu/add/token.htm>

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาคผนวก

- แบบสำรวจพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในชั้นเรียน
- แบบสัมภาษณ์ครูประจำชั้น
- แบบสังเกตพฤติกรรม ไม่นั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียน
- แบบสำรวจตัวเสริมแรง

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี สงขลา

แบบสำรวจพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนในชั้นเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียน โสตศึกษาทุ่งมหาเมฆ

คำชี้แจง แบบสำรวจนี้สร้างขึ้นเพื่อสำรวจพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนในชั้นเรียนที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอนของท่านในขณะที่ทำการสอน จากปัญหาที่พบมากที่สุดไปหาปัญหาที่น้อยที่สุด โดยให้ท่านเขียนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในขณะที่ท่านกำลังปฏิบัติการสอน

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

6.....

7.....

8.....

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

แบบสัมภาษณ์ครูประจำชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียน โสตศึกษาทุ่งมหาเมฆ

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ เป็นข้อคำถาม เพื่อนำไปสัมภาษณ์ครูประจำชั้นของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียน

1. ขณะที่ท่านกำลังสอนนักเรียนแสดงพฤติกรรมใดบ้าง.....

คำตอบ แหย่เพื่อน ใช้ภาษามือคุยกัน ทะเลาะกัน ไม่สนใจเรียน ลุกเดินไปเดินมา ลุกขึ้นสะกิดเพื่อนชวนคุย เดินไปคุยกับเพื่อนห้องอื่น ๆ ฯลฯ

2. ขณะที่ท่านกำลังสอนท่านไม่ชอบให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมใด.....

คำตอบ ใช้ภาษามือคุยกัน เดินไปเดินมาไม่สนใจเรียน ขาดความสนใจ ไม่มีสมาธิใจลอย เดินไปทุกโต๊ะแหย่เพื่อน

3. ขณะที่ท่านกำลังสอนนักเรียนแสดงพฤติกรรมใดที่ทำให้ท่านหยุดสอนเพื่อตักเตือนนักเรียน.....

คำตอบ พฤติกรรมเดินไปเดินมาในชั้นเรียน ชวนเพื่อนคุย เดินออกนอกชั้นเรียน โดยไม่ขออนุญาต ไปคุยกับเพื่อนห้องอื่น ๆ นั่งหลับในชั้นเรียน

4. ขณะที่ท่านกำลังสอนท่านต้องการให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมใด.....

คำตอบ การนั่งอยู่กับที่ สนใจเรียน มองดูภาษามือที่กำลังอธิบาย มีสมาธิ สนใจซักถามคำถาม

5. ขณะที่ท่านกำลังสอนท่านมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับพฤติกรรมใดของนักเรียนมากที่สุด.....

คำตอบ การเกิดอุบัติเหตุระหว่างการเรียนการสอนเช่น ทำสารเคมีหกใส่ นักเรียนทำมีดบาดตัวเอง ขณะทดลอง การเกิดไฟไหม้เนื่องจากการผสมสารเคมีผิดพลาด

6. ท่านคิดว่าสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุระหว่างเรียนมาจากเรื่องใด.....

คำตอบ การที่นักเรียนไม่มองครูขณะสาธิตการทดลอง ไม่ระวังตัว ใจร้อนอยากรู้อยากเห็น ไม่เข้าใจวิธีการทดลองไม่มองภาษามือที่ครูอธิบาย รีบร้อนทำการทดลองก่อนที่ครูจะอธิบายเสร็จ

แบบสังเกตพฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียน

ครั้งที่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สถานที่สังเกต ห้องวิทยาศาสตร์

ผู้สังเกต วันที่ เดือน พ.ศ. เวลา 10.30-11.00

พฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ในชั้นเรียนหมายถึง การที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มีพฤติกรรมนั่งประจำที่นั่งของตนเองและตั้งใจเรียนด้วยการมองครูผู้อธิบายเนื้อหาในวิชาวิทยาศาสตร์โดยไม่แสดงพฤติกรรมลุกจากที่นั่งที่สังเกตเห็นว่าไม่ตั้งใจเรียน ประกอบด้วย 5 พฤติกรรมย่อยคือ ยืนชะโงกตัวไปสะกิดเพื่อน เดินไปคุยกับเพื่อนเดินไปเดินมาในชั้นเรียนลุกยืนหันหน้าหันหลังมองเพื่อนในชั้นเรียน เดินออกนอกชั้นเรียนโดยไม่ได้รับอนุญาตจากครูก่อน

นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หมายถึง นักเรียนที่สูญเสียการได้ยินในระดับ 90 เดซิเบลขึ้นไปการวิจัยครั้งนี้กระทำกับนักเรียนที่มีการสูญเสียการได้ยิน 110 เดซิเบลซึ่งไม่สามารถได้ยินเสียงพูด ใช้ภาษาท่าทางธรรมชาติ ภาษาท่าทาง ภาษามือในการสื่อสาร

คำอธิบาย การสังเกตและบันทึกพฤติกรรม โดยมีเกณฑ์ดังนี้ ถ้านักเรียนแสดงพฤติกรรมให้ขีด / ไม่แสดงพฤติกรรมไม่ต้องขีด

ข้อ ที่	พฤติกรรมไม่นั่งอยู่กับที่ กับที่นั่ง	ความถี่ของพฤติกรรม / นาที																														จำนวน ครั้ง	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30		
1	ยืนชะโงกตัวไปสะกิดเพื่อน																																
2	เดินไปคุยกับเพื่อน																																
3	เดินไปเดินมาในชั้นเรียน																																
4	เดินออกนอกชั้นเรียน																																
5	ลุกยืน ไม่ตั้งใจเรียน																																

แบบสำรวจสิ่งของที่นักเรียนต้องการ

คำชี้แจง แบบสำรวจฉบับนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์ เพื่อนำไปสำรวจสิ่งของเพื่อใช้เป็นสิ่งเสริมแรงที่นักเรียนนักเรียนต้องการ โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอบถามและให้นักเรียนใช้ภาษามือสื่อสาร ผู้วิจัยเขียนสิ่งที่นักเรียนชอบมากที่สุดเป็นลำดับลงมา 10 อันดับดังนี้

สิ่งที่ชอบมากที่สุด

- อันดับ 1 CD เกมส์
- อันดับ 2 ลูกฟุตบอลพลาสติก
- อันดับ 3 หนังสือการ์ตูน
- อันดับ 4 น้้ายาลบคำผิด
- อันดับ 5 รถแข่ง
- อันดับ 6 น้้ำอัดลม
- อันดับ 7 สมุดปกแข็ง
- อันดับ 8 ปากกาสีด้า สีน้ำเงิน สีแดง
- อันดับ 9 ดินสอคำ
- อันดับ 10 ขนมกรอบ กรอบ เช่น ฮานามิ,เลย์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางอาภา บ้านไกรทอง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	โรงเรียน โสตศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครูชำนาญการ
สถานที่ทำงาน	โรงเรียน โสตศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2524	ปริญญาครุศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกการศึกษาพิเศษ วิทยาลัยครูสวนดุสิต กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2546	ศึกษาศาสตร์ระดับปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2527-2533	อาจารย์ 1 โรงเรียนบ้านละเอาะ จังหวัดศรีสะเกษ
พ.ศ. 2533-2549	อาจารย์ 2 โรงเรียน โสตศึกษาทุ่งมหาเมฆ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2549-ปัจจุบัน	ครูชำนาญการ โรงเรียน โสตศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช